

Quityi nu ndyaa ca slo ngu' judío tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo

Xqui'ya Cristo, bi' cha' cua nchcui'
ycui' Ndyosi lo'o ñati chalyuu

1 Nu ngua tya sa'ni la, tyuu tsa
quiya' cua nchcui' ycui' Ndyosi
lo'o jyo'o cusu' ji'na, quiña'a xi
cha' nda Ni lo'o jyo'o bi'; cua nda
ycui' Ndyosi cha' lo'o jyo'o bi', cha'
chcui' ngu' lo'o lcaa tya'a quichi
tyi ngu'. ²Pana nu juani lo'o cua
tye ti chalyuu, cua nchcui' Ni lo'o
na, xqui'ya cha' cua ñaa Jesús nde
chalyuu ca su ndi'i na, la cui' Jesús
nu laca sca ti Sñi' ycui' Ni. Cua
nguti'i nu Jesús bi' lo'o ycui' Ndyosi
Sti yu nu lo'o ngüiñá Ni chalyuu
tya clyo; tya lo'o ngüiñá Ni lcaa lo
na nu ntsu'u nde cua lo'o lcaa lo na
nu ntsu'u lo yuu chalyuu, cua laca
ndu Jesús lo'o ycui' Ndyosi Sti Jesús
li'. Lo'o jua'a cua nda Ni chacuayá'
ji'i cha' caca ycui' Jesús loo ji'i lcaa
na bi'. ³Lcaa xee lubii nu ntsu'u ca
slo ycui' Ndyosi, cua ndyanu xee
bi' lo Jesús Sñi' Ni lo'o ñaa Jesús
nguti'i yu chalyuu. Ñi'ya nu laca
ycui' Ndyosi, la cui' jua'a laca nu
Jesús bi'; liñi tsa nclyo Jesús cña
ji'i lcaa na nu ntsu'u chalyuu tsiya'
ti, bi' cha' laca ndi'i tso'o ti lcaa na
bi'. Nu lo'o ndye ngua'ni Jesús cña

nu ntsu'u ji'i yu nde chalyuu, cha'
ngüityi yu yabe' nu ntsu'u ji'i ñati,
li' nguxtyuu yu ndyaa yu ca slo
ycui' Ndyosi Sti yu, ndyaa tucua
yu nde la'a tsu' cui' su tlyu ca su
ntucua ycui' Ni.

Ná caca stu'ba cha' ji'i xca
ji'i ycui' Ni lo'o Jesús

⁴Tlyu la chacuayá' ntsu'u ji'i Jesús
nu sca ti Sñi' ycui' Ndyosi que xca ji'i
ycui' Ni nu ntsu'u nde cua, xqui'ya
cña nu cua ngua'ni yu cuentya
ji'i Sti yu; quiña'a tsa chacuayá'
nguxtyanu Ni ji'i Jesús, xqui'ya cha'
stu'ba cha' ji'i yu lo'o ycui' Ndyosi
Sti yu. ⁵Nde laca sca cha' nu cua
nchcui' ycui' Ndyosi cuentya ji'i
Jesús nu laca Sñi' ycui' ca Ni:

Sñi' na' laca nu'u; cua nda na'
chalyuu jinu'u cha' laca nu'u
Sñi' na'.

Lo'o jua'a cua nchcui' ycui' Ndyosi
chaca cha' cuentya ji'i Jesús:

Na' caca Sti yu; caca yu Sñi' na'
lacua.

Si'i cha' ji'i sca xca nu ntsu'u nde cua
nchcui' Ni cha' bi', cuentya ji'i Jesús
nda Ni cha' bi'. ⁶Tya clyo lo'o cua
ta ti ycui' Ndyosi ji'i Sñi' ycui' ca Ni
cha' cca yu chalyuu, li' nacui' Ni:

Lcaa xca nu ntsu'u cuentya jna' nde cua, nga'a cha' cua'ni tlyu ngu' xca bi' ji'i Sñi' na'.
⁷ Jua'a nchcui' ycu'i Ndyosi ji'i Sñi' Ni; pana nu laca xca ji'i ycu'i Ndyosi bi' ni, ndi'ya nchcui' Ni cuentya ji'i xca bi':
 Laca bi' ñi'ya laca cui'i ti, masi cui'i nu tso'o tsa ndu'ni.
 Ñi'ya ndyatu sca quii' tlyu, cha' tyijyu' tsa ntyiji' xee, jua'a laca xca bi' ji'i ycu'i Ndyosi lo'o ndu'ni bi' cña.
⁸ Xa' ña'a nchcui' ycu'i Ndyosi cuentya ji'i Jesús nu laca Sñi' ycu'i ca:
 Ná nga'a cha' tye cha' caca nu'u loo, cha' ycu'i Ndyosi laca nu'u, nacui Ni, liñi ti ndu'ni nu'u lo'o ñati ca su laca nu'u loo.
⁹ Ndiya tsa ti' nu'u lcaa cha' liñi nu ndu'ni ñati; ñasi' tsa nu'u lo'o ndyu'ni ñati cha' cuxi lo'o ycu'i Ndyosi Sti nu'u.
 Bi' cha' ngusubi na' jinu'u cha' ty'a'a nu'u lo cña jna', nacui ycu'i Ndyosi.
 Jua'a tso'o tsa nti' nu'u juani, cha' tlyu la chacuayá' cua nda na' jinu'u que ji'i xa' la ñati, nacui ycu'i Ndyosi.
¹⁰ Tya chaca cha' cua nchcui' ycu'i Ndyosi lo'o Jesús nu laca Sñi' ycu'i ca Ni:
 Nu'u laca Xu'na tyucui ña'a chalyuu, nacui ycu'i Ndyosi.
 Tya clyo ngüiñá nu'u lcaa na nu ntsu'u chalyuu, lo'o jua'a ngüiñá nu'u lcaa na nu ntsu'u nde cua.
¹¹ Tiya' la li' culiji lcaa cha' bi' jua'a ti; pana ná sca caca jinu'u tsiya' ti,

masi casu chalyuu, masi casu lcaa na nu ntsu'u nde cua ñi'ya laca lo'o ndyasu sca ste' na.
¹² Xco'o nu'u cha' bi', ñi'ya laca lo'o nchco'o na sca late' nu nga'aa cua'nijo'o ji'na; nchcutsa'a na ji'i cha' caja xa' nu cucui.
 Pana ña'a ti tya ndi'i ycu'i nu'u; ná ntsu'u cha' casu' nu'u tsiya' ti, nacui ycu'i Ndyosi ji'i Jesús Sñi' ycu'i ca Ni.
¹³ Nde ntsu'u chaca cha' nu nscua lo quityi cusu' cuentya ji'i Jesús:
 Cuaa clya nu'u ca nde, tyucua nu'u ca su ntucua na' re; ña'a cuayá' tyijiloo na' ji'i lcaa ty'a'a cusuu nu'u tyucua nu'u, cha' caca nu'u loo ji'i ngu' bi' tsiya' ti.
 Ni sca quiya' bilya chcui' ycu'i Ndyosi jua'a cuentya ji'i xca ji'i Ni nde cua, sca ti lo'o Jesús cua nchcui' Ni jua'a. ¹⁴ Lcaa nu laca xca ji'i ycu'i Ndyosi nde cua ni, lcaa tsa ndu'ni bi' cña nu nelyo ycu'i Ndyosi ji'i; cui'i nu tso'o tsa laca nu ngu' xca bi'. Nda Ni ji'i ngu' xca bi' caa nde chalyuu, cha' xtyucua ngu' ji'i ca ta'a ñati nu cua clyaa ti ji'i nu cuxi xqui'ya Jesús, cha' cua ngulala ti tye chalyuu.

Tlyu tsa cha' laca cha' cua ngulaá na ji'i nu cuxi

2 Tlyu tsa cha' laca ji'i Jesús juani lacua, bi' cha' nga'a cha' xñi tso'o na lcaa cha' nu cua nchcui' Jesús lo'o na, cha' ná tyu'utsu' na ji'i tyucui liñi nu ngusñi na.
² Tyempo sa'ni la nchcui' xca bi' lo'o ñati cuentya ji'i ycu'i Ndyosi. Liñi tsa nchcui' xca bi' lo'o ngu', cha'

tyempo bi' lye tsa nguxcube' Ni ji'i lcaa ñati nu ngua'ni cha' cuxi; la cui' jua'a nguxcube' Ni ji'i ñati nu nga'aa ndaquiya' ji'i cha' nu nchcui' Ni. ³La cui' ti cha' caca ji'na juani, si ná taquiya' na ji'i cha' nu cua ndyuna na bi', cha' clyaá na ji'i nu cuxi; ná caja ñi'ya clyaá na ji'i ycui' Ndyosi lo'o cua ndye chalyuu, nu lo'o cua'ni cuayá' Ni ji'i lcaa ñati. Cloy ndacha' ycui' Jesús nu Xu'na na cha' bi' ji'i ñati nu ngua tsa'a ji'i yu, jua'a ndyuna ngu' bi' cha' nu nchcui' yu; tiya' la li', lo'o ji'na ndacha' ngu' bi' cha' bi'. Bi' cha' jlo ti' na cha' chañi laca cha' bi'. ⁴Lo'o jua'a ngua'ni ycui' Ndyosi cña cha' ca cuayá' ti' na cha' chañi tsa laca cha' nu nchcui' ngu', ngua'ni Ni quiña'a tsa cha' tlyu slo na cha' ña'a na ji'i. Tyuu tsa cha' nu ná nchca cua'ni ñati chalyuu ngua'ni Ni, cha' cube tsa ti' na ji'i ycui' Ni lo'o ña'a na cha' tlyu bi'. Lo'o li' cua nda Ni Xtyi'i ycui' Ni cha' tyanu ne' cresiya ji'i ñati chalyuu, tsa ña'a nu ntsu'u tyiquee ycui' Ni nda Ni ji'i ngu'; bi' cha' nchca ji'na cua'ni na tyuu lo cña cuentya ji'i ycui' Ndyosi, nu ná nchca ji'i ñati cua'ni ycui' ca ngu'.

**Tya'a na laca Jesús xqui'ya
cha' ngua Ni ñati**

⁵Cha' ji'i chalyuu cucui bi' nchcui' na juani, pana si' nu ngu' xca' ji'i ycui' Ndyosi laca nu cua ngujui chacuayá' ji'i cha' caca ngu' loo ji'i chalyuu cucui; sca ti ycui' Ndyosi culo cña li'.

⁶Ntsu'u sca cha' nu nscua lo quityi cusu'; ndi'ya nchcui' cha' bi':

Ndyosi Xu'na ya, ná sca na tsiya' ti laca ñati chalyuu, ná nga'a cha' cube ti' nu'u ji'i ngu';

ná nga'a cha' cua'ni tya'na ti' nu'u ji'i ngu', cha' laca ngu' ñati ti, nacui' jyo'o cusu'.

⁷Masi sube tsa ñati laca ngu' cuentya jinu'u, pana cua nda nu'u sca ñati nu lijya chalyuu; jua'a cua laca ti tyempo nda nu'u chacuayá' cha' caca xca' jinu'u loo ji'i yu bi'.

Ca tiya' la, li' ta nu'u sca su tso'o tsa su tyucua yu lo'o nu'u, ñi'ya laca su ntucua tlyu sca xu'na ñati, sca se'i su caca chi' loo.

⁸Lo'o jua'a cua nda nu'u chacuayá' cha' caca yu loo ji'i lcaa na.

Jua'a nacui' quityi bi'. Cuentya ji'i lcaa ca na tsiya' ti nchcui' quityi bi', nu lo'o nacui' quityi cha' cua nda Ni chacuayá' cha' caca yu loo ji'i lcaa na, masi juani ti bilya ña'a na cha' laca yu loo ji'i lcaa na bi'.

⁹Pana cua jlo ti' na ñi'ya ngua ji'i Jesús nu ngua li', cha' xti ti tyempo ngua lcaa xca' ji'i ycui' Ndyosi loo la ji'i ycui' Jesús. Ngujui yu lo crusi cuentya ji'i lcaa ñati chalyuu, xqui'ya cha' xcui' tso'o tsa ndu'ni ycui' Ndyosi lo'o na. Lo'o jua'a ndube tsa ti' na ñi'ya ndyaca ji'i yu juani, cha' tso'o tsa ndyu'ni chi' ngu' loo yu; ndyu'ni tlyu ngu' ji'i yu xqui'ya cha' cua ngujui yu, xqui'ya cha' ti'i tsa ngua ti' yu cuentya ji'na.

¹⁰Cloy ngüiná ycui' Ndyosi lcaa ca na nu ntsu'u chalyuu, jua'a tya ña'asii Ni lcaa na; lo'o jua'a nti' Ni cha' tyalaa ca ta'a na nu laca na sñi' Ni ca su tso'o tsa ca su ntucua ycui' Ni. Bi' cha' cloy ndulo tsa cha' ji'i Ni cha' tye lcaa cña nu ngua'ni Jesucristo; lo'o nu juani cua ngulaá

na ji'i nu cuxi xqui'ya Jesús, masi ti'í tsa ngua ti' yu lo'o ngua'ni yu cña bi'. ¹¹Na cua ngua'ni lubii Jesús ji'i cresiya ji'i ñati chalyuu, bi' cha' juani laca ycuí' Ndyosi Sti na; lcaa na nu cua ngua lubii cresiya ji'na xqui'ya Jesús ni, ntsu'u sca ti Sti na lo'o ycuí' Jesús, cha' laca ycuí' Ndyosi Sti na juani. Lo'o jua'a ná ndube ti' Jesús, nchcui' yu cha' tya'a ycuí' yu laca na. ¹²Cua nscua tsaca cha' nu cua nacui' yu ndi'ya:

Ndyosi Sti na', tso'o ti chcui' na' cha' jinu'u su ndi'i na' lo'o ngu' tya'a na';

cula tu'ba na' jii lo'o cua'ni tlyu na' jinu'u ca su ndyu'u ti'i lcaa ñati.

¹³Lo'o jua'a chaca cha' nacui' yu ndi'ya:

Lo'o na' xñi na' cha' ji'i ycuí' Ndyosi Sti na', nacui'.

Lo'o li' nchcui' yu chaca quiya' ndi'ya:

Nde ti ndi'i ya, cha' stu'ba ti ndi'i na' lo'o sñi' na' nu cua nda ycuí' Ndyosi 'na.

Jua'a nchcui' cha' nu cua nscua lo quityi cusu' bi'.

¹⁴Nu na, ñati chalyuu na ni, sca ti cuaña' na, sca ti tañi na lo'o ngu' cusu' ji'na, jua'a lo'o ngu' tya'a na. Ca ta'a na nu cua ngusñi na cha' ji'i Jesús laca na ñati chalyuu; bi' cha' lo'o nu Jesús bi' ngua yu ñati, cha' li' ngua ji'i yu ngujui yu cuentya ji'na. Sca ti jua'a ngujui ñi'ya tyijiloo yu ji'i nu xña'a nu nclyo cña nde ca bilyaa, su nti' nu xña'a bi' cha' tsa cresiya ji'i lcaa ñati.

¹⁵Lo'o jua'a ngua'ni lyaá yu ji'i ñati nu ntsii tsa cha' cajaa ngu'; lcaa tsá lo'o ñaa ngu' bi' chalyuu, cuxi

ti ndi'i ngu' bi', ti'í tsa cña nti' ngu', xqui'ya cha' xcui' na ntsii tsa ngu' si cajaa ngu'. Ngua'ni tye Jesús cha' ntsii ngu' jua'a, ndu'ni yu cha' tso'o ti tyi'i ngu' bi' juani. ¹⁶Ná yaa Jesús chalyuu cha' xtyucua yu ji'i ngu' xca ji'i Ni nde cua; cuentya ji'na ñati chalyuu na yaa Jesús, cha' xtyucua yu ji'na ngua ti' yu, cha' ca ta'a na laca na tya'a ñati ji'i jyo'o Abraham, masi cua lijya na chalyuu tiya' la xi. ¹⁷Bi' cha' lacua, stu'ba ti ntsu'u cha' ji'i Jesús lo'o ñati ji'i ycuí' nde chalyuu. Ngujui yu lo crusi cuentya ji'na, lo'o juani ntucua yu ca slo ycuí' Ndyosi cha' chcui' yu lo'o Ni, cha' cuityi Ni qui'ya nu ntsu'u ji'na. Juani laca Jesús ñi'ya laca sca sti jo'ó nu laca loo la nu ndyi'u tsa ti' ji'na, nu jua'a tso'o tsa ndu'ni tya'na ti' ji'na. ¹⁸Juani taca cua'ni lyaá Jesús ji'i ñati lo'o ndyojolaqui nu cuxi ji'i; nchca ji'i yu cua'ni jua'a, xqui'ya cha' lo'o ji'i ycuí' yu ngua ti' nu cuxi cua'ni ngana ji'i, cha' lo'o ycuí' yu ngua tii yu ji'i cha' ti'í lo'o yaa yu nde chalyuu.

Ná stu'ba Moisés lo'o Jesús

3 Cu'ma tya'a ngusñi na cha' ji'i Cristo, cu'ma nu cua ngusubi ycuí' Ndyosi ji'i ma, culacua tso'o ti ma tilaca laca Jesucristo. Cua nda ycuí' Ndyosi Sti yu ji'i yu cha' yaa yu nde chalyuu, lo'o nu juani laca yu ñi'ya laca sti jo'ó nu laca loo la cuentya ji'na, cha' ngusñi na cha' ji'i ycuí'. ²Ndaquiya' Jesús lcaa cña nu ngulo ycuí' Ndyosi Sti yu ji'i yu, ndyi'u ti' yu ji'i ycuí' Ni nu nguane ji'i yu cha' caa yu nde chalyuu tya clyo. La cui' jua'a ndaquiya'

jyo'o Moisés jil'i cña nu ngulo ycuil' Ndyosi jil'i nu ngua sa'ni bi'. ³Pana juani lye la ndu'ni tlyu na jil'i Jesús, cha' ná stu'ba jyo'o Moisés lo'o yu bi'. Ñi'ya laca lo'o ndye ndya' sca ni'l'i ni, tso'o tsa nchcui' ngu' cha' jil'i cuityi nu ngüiñá jil'i ni'l'i bi', masi ná nchcui' lye ngu' cha' jil'i ycuil' ni'l'i; la cui' jua'a laca lo'o Jesús ni, lye la ndyi'u ti' ngu' jil'i ycuil' Jesús, masi nga'aa lye ndyi'u ti' ngu' jil'i nu Moisés bi'. ⁴Cua ña'a ca ni'l'i nu ndiñá ñati ni, cua ntsu'u xu'na ni'l'i bi'; pana ycuil' Ndyosi ngüiñá lcaa ca na, lo'o lcaa ca chalyuu, lo'o lcaa ñati nu ndi'l'i chalyuu. ⁵Tso'o tsa cña nu ngua'ni nu Moisés bi' lo'o ngua yu cña sa'ni, cha' cuentya jil'i ñati jil'i ycuil' Ndyosi nde chalyuu ngua yu cña; nchcui' tsa jyo'o bi' lcaa cha' nu ngua ti' ycuil' Ndyosi cha' chcuil' Ni lo'o ngu' bi'. ⁶Pana nu Cristo bi' ni, tso'o la cña ndu'ni yu, xqui'ya cha' laca yu Sñi' ycuil' Ndyosi, lo'o jua'a laca yu loo jil'i lcaa ñati nu ntsu'u cuentya jil'i Ni. La cui' ñati jil'i ycuil' Ni laca na, si ña'a ti ná ntsii na ña'a cuayá' tye chalyuu ji'na, si ña'a ti tya tso'o ntsu'u tyiquee na laja lo'o ndü ti' na jil'i Cristo cha' cua'ni lyaá lyiji yu ji'na.

Caja ñi'ya nu tso'o ti tyi'l'i tyiquee na, si taquiya' na jil'i cha' nu nchcui' ycuil' Ndyosi

⁷Lo quityi cua nscua sca cha' nu nda Xtyi'l'i ycuil' Ndyosi lo'o ñati sa'ni. Ndi'ya nchcui' Ni lo'o ngu' tya li':

Juani ti cua'a jyaca ma jil'i cha' nu nda na' lo'o ma:

⁸Nga'aa tyu'u cha' cuxi tyiquee ma ña'a ma 'na chaca quiya',

ni nga'aa cua'ni ma ñi'ya nu ngua'ni jyo'o cusu' jil'i ma tsaca quiya' nu ngua sa'ni la. Nu ngua li' lye tsa ngusuu tya'a ngu' lo'o na' ca ne' quixi' su nguta'a yu'u ti ngu', nacui Ni. Nu ngua li' ngua ti' ngu' cua'ni cuayá' ngu' 'na, si cua'ni tyaala na' jil'i ngu'.

⁹Ngua ti' jyo'o cusu' jil'i ma cha' cua'ni cuxi ngu' lo'o na' nu ngua li';

cua nxyi' lo'o ti ngu' 'na tyucui tu'ba yija, masi na'a ngu' lcaa cha' tlyu nu cua ngua'ni na' cuentya jil'i ngu' lcaa yija bi', nacui Ni.

¹⁰Bi' cha' ngua ñasi' tsa na' jil'i ngu' bi' li'.

Ni na' li': "Xcui' cuxi ti ncliyacua ti' ngu' bi', ná taja'a ngu' tsiya' ti cha' tyanu cha' jna' ne' cresiya jil'i ngu';

ná taja'a ngu' cua'ni ngu' ñi'ya nu ni na' jil'i ngu' cha' cua'ni ngu'", nacui na' li'.

¹¹Ngua ñasi' tsa na' jil'i ngu' bi' li', ña'a cuayá' lye tsa nchcui' na' lo'o ngu' bi' li':

"Nga'aa tyalaa ma ca slo na' cha' tyi'l'i tso'o ti ma lo'o na'".

Jua'a ntsu'u cha' nu nda ycuil'

Ndyosi lo'o ngu' tya li'.

¹²Cu'ma tya'a ngusni na cha' jil'i Jesús, ña'asi' ma jil'i ycuil' ca ma, cha' ni tsaca ma ná tya'achu' ma jil'i cha' jil'i ycuil' Ndyosi nu lu'ú ca, cha' ná caca cuxi cresiya jil'i ma, ñi'ya si nga'aa taquiya' ma cha' jil'i Ni. ¹³Ná tso'o si cñilo'o nu cuxi jil'i ma, lo'o li' xana caca cuxi cresiya jil'i ma.

Bi' cha' lcaa tsá nga'a cha' xtyucua ma jil'i tya'a ma, cha' tyanu tachaa

la cha' ji'i Jesús ne' cresiya ji'i ngu' tya'a ma, cha' ná cñilo'o nu cuxi ji'i ma tyucui lo'o tya ndi'i ti ma chalyuu. ¹⁴Lcaa na lo'o tya'a na, tya ntsu'u cha' ji'na lo'o Cristo si ña'a ti xñi na cha' ji'i Ni ña'a cuayá' nu tye chalyuu ji'na, la cui' ñi'ya lo'o jlya ti' na ji'i yu nu ngua tya clyo.

¹⁵Ndi'ya nchcui' ycui' Ndyosi cha' nu nscua lo quityi bi':

Juani ti cua'a jyaca ma ji'i cha' nu ta na' lo'o ma:

Nga'aa tyu'u cha' cuxi tyiquee ma ña'a ma 'na chaca quiya', nga'aa cua'ni ma ñi'ya ngua'ni jyo'o cusu' ji'i ma tsaca quiya' tya sa'ni la;

nu ngua li' lye tsa ngusuu tya'a ngu' lo'o na'.

¹⁶Lcaa ñati nu cua ndyalo'o Moisés ji'i nu lo'o ngutu'u ngu' ca loyuu Egipto ni, bi' ñati ngua nu cua ndyuna cha' nu nchcui' ycui' Ndyosi lo'o ngu' nu ngua li', pana lye tsa ngusuu tya'a ngu' lo'o Ni li'; ¹⁷bi' cha' ngua ñasi' tsa ycui' Ndyosi ji'i ñati bi' tyucui tyempo lo'o ngutu'u scua tu'ba yija, bi' cha' ndyanu tyijya jyo'o bi' jua'a ti to' tyucui ca ne' quixi' ca su nguta'a yu'u ti ngu'.

¹⁸Cua lye tsa nchcui' Ni cha' ji'i ngu' nu ngusuu tya'a lo'o Ni: “Nga'aa tyalaa ngu' bi' ca slo na', cha' tyi'i tso'o ti ngu' ca nde”, nacui Ni li'.

¹⁹Nchca cuayá' ti' na lacua, cha' nga'aa ndyalaa ngu' bi' ca su nacui Ni ji'i ngu' cha' tsa ngu', xqui'ya cha' nga'aa ndaquiya' ngu' cha' ji'i ycui' Ndyosi.

4 Cha' nu laca juani, cua nguxtyanu Ni sca cha' lo'o na, cha' taca tyalaa na ca slo Ni, cha' tyi'i tso'o ti na ca bi'. Tso'o si cube

ti' na ji'i lcaa ngu' tya'a na, cha' ná tyu'utsu' ni tsaca ngu' ji'i tyucui liñi nu tsa ca su tyi'i na lo'o ycui' Ndyosi. ²Ñi'ya lo'o ndyuna jyo'o cusu' bi' cha' tso'o nu nchcui' ycui' Ndyosi lo'o ngu' cha' clyaá ngu', la cui' jua'a cua ndyuna na cha' tso'o nu nchcui' Jesús. Pana nu jyo'o bi' ni, ná ngua tso'o cresiya ji'i ngu', masi cua ndyuna ngu' cha' bi', xqui'ya cha' ná jlya ti' ngu' cha' bi', ná ngusñi tso'o ngu' cha' bi'. ³Nu lo'o ngusñi na cha' ji'i Ni, li' taca tyalaa na slo ycui' Ndyosi cha' tyi'i tso'o ti na ca bi'. Pana ñi'ya nu nscua lo quityi re, jua'a ngua cha' ji'i jyo'o bi', cha' nchcui' ycui' Ndyosi ndi'ya:

Ngua ñasi' na' li', nacui Ni. Lye nchcui' na' ji'i ngu' bi', cha' ná tyalaa ngu' bi' ca slo na', cha' ná tyi'i tso'o ti ngu' ca nde.

Nacui ycui' Ndyosi jua'a, masi cua ndye lcaa cña ji'i ycui' Ni tya lo'o ndya' chalyuu. ⁴Cua nscua sca cha' lo quityi cusu' nu nchcui' cha' ji'i tsá nchca cati, tsá ndi'i cña' ti na. Ndi'ya nacui quityi:

Nguti'i cña' ycui' Ni tsá nu nchca cati li', cha' ná ngua'ni Ni cña tsá bi' li'.

⁵Pana ndi'ya nchcui' lo quityi nu nscua jyo'o bi':

Nga'aa tyalaa ngu' bi' ca slo na' cha' tyi'i tso'o ti ngu' ca nde.

⁶Bi' ñati laca nu clyo ndyuna cha' tso'o nu cua nchcui' Ni lo'o ngu', cha' clyaá ngu' ji'i nu cuxi, lo'o li' ná ngua tyalaa ngu' bi' ca slo ycui' Ndyosi, ná ngua tyi'i tso'o ti ngu' ca su nacui Ni cha' tyi'i ngu', xqui'ya cha' ná ntaja'a ngu' bi' taquiya' ngu'

cha' bi'. Pana tya lyiji xi cha' tyu'u ti'i lcaa ñati nu nscua cha' tyi'i tso'o ti ca slo ycu'i Ndyosi; ⁷tya nda la Ni xi tyempo ji'na, cha' juani ti tya taca cuna na cha' bi'. Cua ngua tyuu yija tya lo'o ngujuui jyo'o Moisés bi', nu lo'o nchcui' ycu'i Ndyosi lo'o David. Ndi'ya nacui Ni:

Juani ti cua'a jyaca ma ji'i cha' nu nda na' lo'o ma, ná tyu'u cha' cuxi tyiquee ma ña'a ma jna'.

⁸Nu ngua cua sa'ni bi', ná ngua ji'i jyo'o Josué tyalo'o yu ji'i ñati bi' sca ti quiya' ca su ndi'i ycu'i Ndyosi; bi' cha' tiya' la tya nda la Ni xi tyempo cha' cuna na cha' bi'. ⁹Lo'o juani ni, si ña'a ti tya xñi tso'o na cha' ji'i ycu'i Ndyosi, tya taca tyi'i tso'o ti na lo'o Ni li', ñi'ya lo'o ngua'a cña' ycu'i Ni tsá nchca cati bi'. ¹⁰Masi tye cña ji'na nde chalyuu, tsaa na ca slo ycu'i Ndyosi, li' taca tyi'i tso'o ti na lo'o Ni ca bi', ñi'ya nu nguti'i ycu'i Ndyosi lo'o ngua'ni tye Ni cña ji'i Ni lo'o ngua tsá nchca cati bi'. ¹¹Lcaa tsá cua'ni cña ti' na lacua, cha' ña'a ti tyu'u cha' ji'na lo'o ycu'i Ni, cha' taca tyi'i tso'o ti na. Ná cua'ni na ñi'ya nu ngua'ni jyo'o cusu' bi', nu ná ndaquiya' tsiya' ti ji'i ycu'i Ndyosi, cha' li' ná ngua tyalaa ngu' bi' ca su nacui Ni cha' tsaa ngu'.

¹²Lcaa cha' nu nchcui' ycu'i Ndyosi lo'o ñati ni, ñi'ya nti' sca na lu'ú, jua'a laca cha' bi'. Lcaa tyempo ndu'ni bi' cña ne' cresiya ji'i ñati nu cuna cha' bi'. Laca cha' bi' ñi'ya si laca sca xlyu nu cha' tsa tu'ba tyucuaa chu'; ndu'ni bi' cha' saala cuaña' na ña'a cuayá' nu tyalaa ca su ntsu'u tyijya na, ña'a cuayá'

tyaca' ycu'a nu ntsu'u ne' tyijya na. La cui' jua'a laca lo'o cuna na cha' ji'i ycu'i Ndyosi bi', na nchcui' ca'a ti cha' bi' ji'i tyucui ña'a na, jua'a lo'o cresiya ji'na. Lo'o nduna na sca cha' nu nchcui' ycu'i Ndyosi lo'o ñati, liñi tsa quijeloo cha' ji'i Ni, lcaa cha' nu ntsu'u tyiquee na cha' caja ji'na, lcaa cha' nu nlyacua ti' scaa na. ¹³Ná taca tyu'u cuaana ti cha' tyiquee na, ni tsaca cha' nu ntsu'u ji'na, cha' ná ca cuayá' ti' ycu'i Ndyosi ji'i cha' bi'. Ná taca. Ña'a Ni ji'i lcaa ñati nu cua ngüiñá Ni, nu cua ngusta Ni chalyuu; nchca tii Ni lcaa cha' nu ntsu'u ji'na. Ná taca cua'ni na ni sca cña ca slo ycu'i Ndyosi cha' tyu'u cuatsi' ti sca cha', cha' nga'a cha' xacui' na cha' ji'i ycu'i Ni cuentya ji'i lcaa cña nu ngua'ni scaa na nde chalyuu, nu lo'o tye chalyuu ji'na.

Sti jo'ó cuentya ji'na ca slo ycu'i Ndyosi laca Jesús

¹⁴Lo'o cua ngusñi na cha' ji'i Jesús, li' nga'a cha' cua'ni na cha' tso'o ti tyanu cha' bi' ne' cresiya ji'na. Cua laca ntsu'u sca sti jo'ó nu laca loo la nu ndu' cuentya ji'na; Jesús laca bi', nu sca ti Sñi' ycu'i Ndyosi laca yu. Cua ndyaa Jesús ca su ndi'i ycu'i Ndyosi Sti yu; juani ndu' Jesús slo Ni, nchcui' cha' ji'na lo'o Ni. ¹⁵Laca Jesús sti jo'ó nu laca loo la cuentya ji'na, lo'o jua'a tya'na tsa ti' Jesús ña'a yu ji'na. Cua jlo ti' yu cha' ntsu'u tsa quiya' lo'o cua cua'ni ti nu cuxi ngana ji'na, cha' nu lo'o tya ndi'i Jesús lo yuu chalyuu, la cui' jua'a lye tsa ngua'ni cuayá' nu xña'a ji'i yu, si cua'ni yu cha' cuxi. Pana nu Jesús bi' ni, ni sca cha' cuxi ná ngua'ni

yu, bi' cha' taca caca yu sti jo'ó nu laca loo la cuentya ji'na, cha' jlo ti' Jesús ñi'ya ññilo'o tsa nu xña'a ji'na. ¹⁶Ná cutsii na tsiya' ti lacua, tyucui tyiquee na jña na sca cha' ji'i ycuí' Ndyosi ca su tlyu ca su laca Ni loo; chcuí' na lo'o ycuí' Ndyosi nu xcuí' tso'o tsa ndu'ni lo'o ñati, cha' cui'ya Ni cha' clyu ti' ji'na, cha' xtyucua Ni ji'na, masi la cui' ca hora nu lyiji tsa cha' ji'na.

5 Xa' la xu'na sti jo'ó nu ndi'i nde chalyuu ni, nsubi ngu' ji'i tya'a ngu' tilaca caca xu'na sti jo'ó, cha' caca yu bi' cña ji'i ycuí' Ndyosi cuentya ji'i ñati. Nsta sti jo'ó bi' msta nu lijya lo'o xa' ñati ji'i lo mesa ji'i ycuí' Ndyosi, jua'a ndijña tsa yu cha' clyu ti' ji'i Ni xqui'ya qui'ya nu ntsu'u ji'i ñati bi' li'. ²Ñati chalyuu ti laca sti jo'ó bi'; lo'o ycuí' yu ntsu'u cha' cuxi nu ndyu'ni yu, bi' cha' tso'o ti nchcuí' yu lo'o ñati nu ná nduna tsiya' ti, nu ndyu'ni tsa cha' cuxi. ³La cui' tyempo lo'o ndyu'ni yu bi' cña cuentya ji'i xa' ñati, la cui' jua'a cuentya ji'i ycuí' ca yu nga'a cha' jña yu cha' clyu ti' ji'i ycuí' Ndyosi, xqui'ya qui'ya nu ntsu'u ji'i ycuí' yu.

⁴Ni sca ñati ná ntsu'u chacuayá' cha' caca yu xu'na sti jo'ó hora nu nti' ti yu cha' caca yu cña bi'; ycuí' Ndyosi laca nu nsubi tilaca nu tso'o cha' caca xu'na sti jo'ó cuentya ji'i Ni, ñi'ya ngusubi Ni ji'i jyo'o Aarón cha' ngua yu xu'na sti jo'ó. ⁵Lo'o Cristo ni, laca Ni sti jo'ó nu laca loo la cuentya ji'na; si'i cha' ji'i ycuí' ti Ni ndu'ni Ni jua'a, cha' ná ngüijña Ni cha' ji'i ycuí' Ndyosi Sti Ni cha' caca tlyu la Ni. Ycuí' Ndyosi laca nu cua nchcuí' lo'o Sñi' Ni tya clyo:

Sñi' na' laca nu'u; ycuí' na' cua nda na' chalyuu jinu'u, cha' laca nu'u Sñi' na'.

Jua'a cha' nda Ni lo'o Cristo. ⁶Lo'o li' cua nchcuí' ycuí' Ni chaca cha' ndi'ya:

Lcaa ca tyempo caca nu'u sti jo'ó;

la cui' ñi'ya nu ngua'ni jyo'o Melquisedec nu ngua cua sa'ni la, jua'a cua'ni nu'u cuentya ji'i ñati juani.

⁷Nu lo'o tya ndi'i Jesús lo yuu chalyuu, tyuu tsa quiya' ngusi'ya tsa yu lo'o nchcuí' yu lo'o ycuí' Ndyosi Sti yu; lye tsa ngua ti' cresiya ji'i yu lo'o ngüijña yu cha' ji'i Ni, cha' nchca tsa ji'i ycuí' Ndyosi. Ngua ji'i Ni cua'a ji'i ñati cha' ná cujuui ngu' ji'i Jesús nquicha'; pana ndyuna Ni cha' nu nchcuí' Jesús lo'o Ni, cha' ntaja'a yu cua'ni yu lcaa cña nu nti' ycuí' Ndyosi Sti yu. ⁸Bi' cha' ndaquiya' Jesús lcaa cña nu nti' ycuí' Ni cha' cua'ni yu. Nchcube' tsa yu lo'o nguti'i yu nde chalyuu; masi nu sca ti Sñi' ycuí' Ndyosi laca yu, pana tya ngua tsa'a la yu cua ña'a ca cña nu cua'ni yu cuentya ji'i Ni. ⁹Tiya' la li', lo'o cua ngua lcaa cha' ji'i Jesús cha' cua ngua'ni yu cña nu cua nda ycuí' Ndyosi ji'i yu cha' cua'ni yu, tya li' ntucua quiya' cha' cua'ni lyaá Jesús ji'i cua ña'a ca ñati chalyuu nu tyaja'a cua'a jyaca ji'i cha' nu cua nchcuí' yu lo'o; ná tye tsiya' ti cha' cua'ni lyaá Ni ji'na ji'i cha' cuxi nu ntsu'u ji'na. ¹⁰Bi' cha' cua nacui Ni cha' laca Jesús sti jo'ó nu laca loo la; la cui' ñi'ya nu ngua'ni jyo'o Melquisedec nu ngua cua sa'ni la, jua'a cua'ni Jesús cuentya ji'na juani.

**Caca cuxi cha' ji'na si
tya'achu' na ji'i Jesús**

¹¹Cua quiña'a tsa cha' nti' ya chcui' ya lo'o mā cha' ji'i Cristo, cha' quiña'a tsa cha' tya lyiji ca cuayá' ti' mā. Pana ná nchca culu'u tso'o ya lcaa cha' bi' ji'i mā; tlyu tsa cña caca, xqui'ya cha' ycui' cu'mā ná ndyu'ni yala mā cha' ca cuayá' ti' mā cha' bi'. ¹²Tya sa'ni tsa ngua lo'o ndyuna mā cha' ji'i Cristo tya clyo; cua nteje tacui tyuu tsa tyempo, ña'a cuayá' taca caca mā mstru cuentya ji'i Cristo nquicha', pana ña'a ti ndi'i mā juani. Tya nti' cha' culu'u la ngu' ji'i mā tya chaca quiya' ñi'ya ntucua quiya' cha' ji'i ycui' Ndyosi, la cui' cha' nu ngua ti' Ni cha' cacha' Ni ji'i ñati' chalyuu. Ñi'ya ndu'ni sca cubi' nu tya ntyi', cha' bilya cacu bi' tyaja, jua'a ndyu'ni mā, cha' ná nchca ca cuayá' ti' mā cha' ji'i ycui' Ndyosi bi'. ¹³Tya cuañi' tsa ngu' nu tya ntyi'; la cui' jua'a laca cu'mā, cha' ná jlo ti' mā tsiya' ti ñi'ya nga'a cha' cua'ni mā lo'o ngua tso'o cresiya ji'i mā cuentya ji'i Jesús, masi ntsu'u cha' tso'o nu nga'a cha' cua'ni mā juani. ¹⁴Ñati' nu cua nguluu xi laca nu ndacu tyaja; lo'o cu'mā caca jua'a, si qui'i mā cha' culacua tso'o ti' mā ñi'ya laca sca cha', si cha' tso'o laca, si cha' cuxi laca.

6 Cua'ni yala na lacua, cha' cuna tso'o na lcaa cha' nu ntsu'u ji'i Cristo; cua'ni na cha' caca na ñati' nu nlyacua tso'o ti ti', cha' ná tso'o si xcui' na nchcui' na ji'i cha' nu ngua tsa'a na tya clyo ti. Juani cua jlo tso'o ti' na macala ntucua quiya' cha' ji'i Cristo: cua

nchcui' na ñi'ya caca tyu'utsu' na ji'i cha' cuxi nu ngua'ni na tya sa'ni la, ñi'ya caca xñi na cha' ji'i Cristo; ²jua'a cua nchcui' na ñi'ya caca tyucuatya na chacuayá' ji'i Cristo, ñi'ya caca sta ya' ngu' hique na chacuayá' ji'i Cristo; cua nchcui' na cha' tya tyu'ú na chaca quiya' nde loo la, masi cua ngujuii na, cha' li' ntsu'u cha' cua'ni cuayá' Ni ji'i lcaa na lo'o tya'a na. ³Lo'o nu juani ni, nga'a cha' cua'ni yala ti na cha' taquiya' na lcaa cha' ji'i Jesús nu tya lyiji xñi tso'o na; jua'a cua'ni na lacua, si tya ta la ycui' Ndyosi xi chalyuu ji'na.

⁴Ná caja ñi'ya cua'ni na lo'o ñati' nu nguxtyanu tsiya' ti ji'i cha' bi'. Cua jlo ti' ngu' ñi'ya laca lo'o cua ndyaala hique ngu' cha' ngulacua tso'o ti' ngu', jua'a cua jlo ti' ngu' cha' tso'o tsa cua ña'a ca cha' nu nda ycui' Ndyosi yaa slo ngu'. Lo'o ngu' bi', cua ngua'ni Xtyi'i ycui' Ndyosi cña ne' cresiya ji'i ngu' xqui'ya Jesús nquicha'. ⁵Cua jlo ti' ngu' bi', cha' cua na'a ngu' cha' tso'o tsa lcaa cha' nu nacui' Ni ji'na cha' cua'ni Ni lo'o na; cua na'a ngu' bi', cha' tlyu tsa cha' nu ndyaca lo'o cua nguxana tyalaa chalyuu cucui' ji'i ycui' Ndyosi ca su ndi'i ngu'. ⁶Lo'o li' cua ndya'achu' ngu' bi' ji'i Jesús. Nga'aa caca cua'ni na cha' chaca quiya' xñi tso'o ngu' bi' cha' ji'i Jesús; xcui' na nda ngu' bi' cha' ti'i ji'i Jesús nu sca ti Sñi' ycui' Ndyosi, cha' ndyu'ni ngu' ñi'ya laca si ntyji'i ca'a ngu' ji'i Jesús lo crusi chaca quiya', cha' xa' xtyí lo'o ti ñati' chalyuu ji'i yu. ⁷Ñi'ya nti' sca yuu tso'o su ndyu'ni ngu' cña ni, lu'ba ti nda'ya tyo ndyalú lo yuu

bi'; ndyiyu yuu hitya tyo bi' li', cha' jua'a nxyucua ycuí' Ndyosi jilí yuu cha' tyucua na cuiñi nu cua ndyataa lo yuu, cha' cua'nijo'o jilí ngu' nu ndyu'ni cña bi'. ⁸Pana ná tso'o yuu tsiya' ti si tyucua xcuí' quixi', xcuí' yaca quiche'; xtyanu ngu' jilí yuu nu ndu'ni jua'a, cha' ñi'ya laca si cua ngusta ycuí' Ndyosi yabe' jilí yuu bi', jua'a ndyu'u cha'. Nga'a cha' cua'a ngu' quii' lo yuu bi', cha' tye tyaquí lcaa na cuxi nu ntsu'u ca ndacua. Ñi'ya nu caca jilí yuu nu ná tso'o tsiya' ti bi', jua'a caca cuxi jina si xtyanu na cha' jilí Jesús.

Ña'a ti tya xñi tso'o na cha' jilí ycuí' Ndyosi, cha' ná xtyanu chca Ni jina

⁹Cu'ma tya'a tso'o na, nu ntsu'u tsa tyiquee ya ña'a ya jilí ma, nga'aa ntsu'u cha' culacua ti' ya cha' jilí ma jua'a, masi nchcui' ya ñi'ya nu cua nchcui' ca ti ya. Cua jlo ti' ya cha' tso'o ti ndyaca jilí ma juani, tya lo'o ngua'ni lyaá Jesús jilí ma jilí nu cuxi. ¹⁰Lo'o jua'a liñi tsa ndu'ni ycuí' Ndyosi lo'o na. Ná cjluya ti' Ni lcaa cha' tso'o nu cua ndyu'ni ma, nu lo'o nxyucua ma jilí ngu' tya'a ngusñi na cha' jilí Jesús, cha' cua quiña'a xi cña ndyu'ni ma cuentya jilí ngu' bi'. Xqui'ya cha' ndyu'ni ma jua'a, bi' cha' jlo ti' xa' ñati cha' ntsu'u tsa tyiquee ma jilí Jesús, cha' ña'a ti tya ndyu'ni ma cha' tso'o lo'o ngu' juani. ¹¹Tso'o si ña'a ti tya cua'ni ma tyucui tyempo nde loo la nti' ya, cha' ndu' ti' ma jilí ycuí' Ndyosi ña'a cuayá' tyu'u tucua lcaa cha' nu cua nchcui' Ni lo'o ma. ¹²Ná nti' ya cha' caca taja ma; na cua nti' ya cha' cua'ni ma ñi'ya nu

ngua'ni xa' la tya'a ngusñi na cha' jilí Jesús tya clyo la, nu cua ndalo tsa tyiquee cha' ndu' ti' ngu' jilí ycuí' Ndyosi. Bi' cha' cua ngujui lcaa cha' jilí ngu', ñi'ya nu nacui Ni cha' tyacua jilí ngu'.

¹³Nu ngua sa'ni la lo'o ngüiñi cha' jilí ycuí' Ndyosi lo'o jyo'o Abraham, li' ngulutú Ni xtañi ycuí' Ni lo'o nacui Ni ndi'ya jilí nu cusu' bi': “Chacuayá' jilí ycuí' ca ti na' cua'ni na' cña bi' cuentya jinu'u”, nacui Ni. Nga'aa ntsu'u la xa' ñati nu tlyu la cha' jilí que ycuí' Ndyosi, bi' cha' ngulutú Ni xtañi ycuí' Ni, cha' quiñi cha' jilí Ni lo'o Abraham bi'. ¹⁴Xa' nchcui' Ni lo'o jyo'o bi' li': “Chañi cha' nu chcui' na' lo'o nu'u, cha' tso'o tsa cua'ni na' lo'o nu'u, cha' quiña'a tsa ñati jinu'u tyatu nde lo yuu tyempo ca nde loo la”. Jua'a nacui Ni nu ngua li'. ¹⁵Ndalo tsa tyiquee Abraham bi' li', cha' ndu' ti' yu jilí cha' nu nda ycuí' Ndyosi lo'o yu; bi' cha' ngutu'u tucua lcaa cha' jilí yu, ñi'ya nu cua nacui Ni jilí yu cha' caca jilí. ¹⁶Ndi'ya ndu'ni ñati chalyuu: Si nti' ngu' cha' tyanu tachaa sca cha' nu cua quiñi ti jilí ngu' lo'o tya'a ngu', li' nclotyú ngu' tañi sca jo'ó, masi xtañi sca ñati tlyu laja lo'o nda ngu' cha'; ná caja ñi'ya xuú tya'a ngu' cuentya jilí cha' bi' li'. ¹⁷La cui' jua'a ngua'ni ycuí' Ndyosi. Ngua ti' Ni cacha' liñi Ni jilí ngu' ñi'ya nu caca cha' bi' jilí ngu' bi' ca nde loo la, cha' ca cuayá' ti' ngu' cha' nga'aa tya'achu' Ni tsiya' ti jilí sca cha' nu cua nacui Ni tsaca quiya'; bi' cha' xtañi ycuí' Ni ngulutú Ni clyo, cha' jua'a ngüiñi cha' jilí Ni lo'o jyo'o bi'. ¹⁸Xqui'ya lcaa cha' bi' cua jlo ti' na cha' ná nga'a cha' cha'a

tsiya' ti sca cha' nu cua nacui' ycuil' Ndyosi cha' caca, cha' ná nti' Ni cñilo'o Ni ji'na tsiya' ti. Tso'o ti ndi'i tyiquee na juani, cha' ni sca cha' cuxi ná taca xcutsii' ji'na, xqui'ya cha' jlya ti' na cha' nu nda ycuil' Ndyosi lo'o na; cua ngua'ni Ni cha' ndyaca tlyu la tyiquee na, cha' xñi tso'o na lcaa cha' nu cua nchcui' Ni lo'o na ña'a' cuayá' nu tyu'u tucua cha' bi'. ¹⁹Ñi'ya nti' chcuá ngratu nu nsalú ngu' nde siyu' yaca ni'i, cha' tachaa ti xñi ca'a chcuá bi' ji'i quee nde siyu' hitya, cha' tyacui sel'i ti yaca ni'i bi' lo hitya, cha' ná caca tyu'utsu' yaca ni'i bi' tsiya' ti li'; la cui' jua'a ndu'ni Jesús lo'o na, cha' ndu'ni yu cha' tyanu tachaa cha' ji'i ycuil' Ni ne' cresiya ji'na, cha' ná tya'achu' na ji'i Ni tsiya' ti. Cua ndyalaa Jesús nde cua, ñi'ya laca si cua nteje tacui yu tasá tlyu nu ndacui cla'be ne' laa tonu; juani cua ndyaa tucua yu la cui' ca su ntucua ycuil' Ndyosi. ²⁰Cuentya ji'na, cua ndyaa Jesús ca bi' nde loo la, cha' taca xtyucua yu ji'na. Ná nga'a cha' tye cha' laca Jesús sti jo'ó nu laca loo la cuentya ji'na; la cui' ñi'ya nu ngua'ni jyo'o Melquisedec nu ngua sa'ni, jua'a cua'ni Jesús cuentya ji'na juani.

Ñi'ya ngua Melquisedec sti jo'ó, jua'a laca Jesús cuentya ji'na juani

7 Nu jyo'o Melquisedec bi' ni, xu'na quichi Salem ngua nu cusu' bi'; cuentya ji'i ycuil' Ndyosi nu laca loo la ngua'ni yu cña cha' ngua yu sti jo'ó. Nu ngua tyempo bi' cua ndyaa lca'a jyo'o Abraham ji'i tyuu tya'a rey xña'a, cha' ngusuu tya'a yu lo'o ngu' bi', ndyujui yu

ji'i nu ngu' xña'a bi' li'. Tyucui lo'o ñaa yu, li' ngutu'u nu Melquisedec bi' ndyaa to' tyucui cha' tyacua tya'a lo'o nu Abraham bi'; ngulacua ji'i yu chacuayá' ji'i ycuil' Ndyosi li'. ²Bi' cha' ngusa'be Abraham lcaa yu'ba nu nquije ji'i yu chaca quiya', nu nguaana nu ngu' xña'a bi'; tii tya'a yu'be ngusa'be yu lcaa cha' bi', lo'o li' nda yu ña'a tsaca yu'be ji'i nu cusu' Melquisedec bi'. Ndi'ya ndyu'u xtañi nu cusu' bi': “xu'na quichi nu liñi ca ndu'ni”, jua'a ndyu'u cha' bi' cha'cña ji'na; lo'o jua'a cha' xu'na quichi Salem ngua nu cusu' bi', bi' cha' taca chcuil' na: “ti ti ndi'i cresiya ji'i ngu' xqui'ya nu xu'na ngu'”, cha' jua'a ndyu'u xquicha' Salem cha'cña ji'na. ³Ná nchcui' quityi ñi'ya naa sti xtya'a nu Melquisedec bi', jua'a ni sca cha' ná nscua lo quityi cuentya ji'i jyo'o cusu' ji'i nu cusu' bi'; ná nchcui' ni jacua' ngula, ni jacua' ngujui. Ñi'ya ngua Melquisedec, jua'a laca Jesús, cha' lcaa tyempo laca yu sti jo'ó cuentya ji'na; pana Jesús ni, laca yu nu sca ti Sñi' ycuil' Ndyosi.

⁴Culacua xi ti' mǎ lacua, ni cha' ngua nu cusu' bi' tlyu la que Abraham. Ji'i nu cusu' Melquisedec bi' cua nda jyo'o cusu' ji'na ña'a tsaca yu'be yu'ba, la cui' yu'ba nu cua nquije ji'i yu chaca quiya', nu nguaana nu ngu' xña'a bi'.

⁵Chalyuu nu ngua sa'ni bi', sca ti nu ñati tya'a ji'i jyo'o Leví laca sti jo'ó; bi' ti ngu' nu nda ycuil' Ndyosi chacuayá' ji'i cha' xñi ngu' msta' nu nda cua ña'a ca ngu' Israel ji'i ycuil' Ndyosi. Msta' bi' laca sa yu'be lcaa cha' tso'o nu ntsu'u ji'i ngu'. Lo'o jua'a laca sti jo'ó bi' la cui' tya'a ñati

lo'o tya'a quichí tyi ngu' nu cuentya jilí Abraham. ⁶Pana nu cusu' Melquisedec bi' ni, si'i tya'a ngu' Leví ngua Melquisedec bi' tsiya' ti, masi ngusñi yu msta nu cua nda Abraham jilí ycuí' Ndyosi; li' ngulacua nu cusu' bi' jilí Abraham, xqui'ya cha' cua ngüñi cha' jilí ycuí' Ndyosi lo'o Abraham tya clyo la. ⁷Bi' cha' cua jlo ti' na cha' tlyu la ngua jyo'o Melquisedec bi' que jyo'o Abraham; na cua ngulacua nu cusu' bi' jilí jyo'o Abraham nu ngua li', bi' cha' tlyu la chacuayá' ntsu'u jilí ycuí' nu cusu' bi' que Abraham. ⁸Xcui' na ndyijii sti jo'ó nu nxñi msta nu nda ñatí chalyuu ti jilí ycuí' Ndyosi, tsa yu'be ti cha' tso'o nu ntsu'u jilí scaa ngu' nda ngu' bi'; pana ná nscua lo quityi cusu' ni jacua' ngujuii nu Melquisedec bi', la cui' nu cusu' nu cua ngusñi msta nu nda Abraham nu ngua li'. ⁹Taca ñacuí na cha' lo'o ycuí' jyo'o Leví cua nda msta jilí nu Melquisedec bi' nu ngua tsá bi', masi tiya' la yaa nu Leví bi' chalyuu; la cui' jyo'o Leví nu ngua jyo'o cusu' jilí lcaa tya'a ngu' Leví nu ngua'ni ngu' cña sti jo'ó, cha' ngusñi ngu' msta nu nda ñatí chalyuu jilí ycuí' Ndyosi. ¹⁰Nu lo'o ndyacia tya'a Melquisedec lo'o Abraham, ñi'ya laca si lo'o Leví nda msta, jua'a ngua li', masi tya lyiji cala Leví chalyuu, xqui'ya cha' Abraham ngua jyo'o cusu' jilí yu, cha' sñi' ste' Abraham ngua sti Leví bi'.

¹¹Nu sti jo'ó nu yaa chalyuu tiya' la bi', la cui' jua'a tya'a ñatí jilí jyo'o Leví, nclyu'u qui'í ngu' bi' jilí ngu' Israel cha' cua'ni ngu' lcaa cña nu ngulo ycuí' Ndyosi jilí ngu'. Pana

ná ndalo sti jo'ó bi' cua'ni tyucui cña bi', bi' cha' juani ngutu'u tucua chaca nu laca sti jo'ó nu cuentya jilí na. Ná laca yu sti jo'ó ñi'ya ngua Aarón lo'o tya'a Aarón sti jo'ó, masi laca yu sca sti jo'ó nu ñi'ya ngua'ni jyo'o Melquisedec nu ngua sa'ni la, la cui' jua'a cua'ni yu cuentya jilí na juani. ¹²Nu lo'o ncha'a cha' jilí sti jo'ó ni, la cui' jua'a ncha'a cña nu nga'a cha' cua'ni na cuentya jilí ycuí' Ndyosi. ¹³Cha' jilí Jesús nu Xu'na na nchcui' cha' nu nscua lo quityi cusu' bi'; pana ycuí' Jesús ni, xa' ñatí laca bi', si'i tya'a ñatí jilí Leví laca yu. Ni sca ñatí tya'a xtañi Jesús ná ngua ngu' sti jo'ó nde chu' la. ¹⁴Cua jlo ti' ngu' cha' Judá ngua xtañi Jesús tya lo'o ngula yu; pana nu lo'o nchcui' jyo'o Moisés tilaca nu caca sti jo'ó, ná nchcui' tsiya' ti jilí ngu' tya'a xtañi Judá bi'.

¹⁵Lo'o nu juani laca Jesús sti jo'ó nu xa' ña'a cua'ni; ñi'ya ngua'ni jyo'o Melquisedec, jua'a cua'ni Ni cña jilí sti jo'ó. Bi' cha' tso'o la nchca cuayá' ti' na juani cha' cua ntyeje tacui cha' jilí cha' cusu' bi', cha' cua ngutu'u tucua Jesús nu sti jo'ó cucui jilí na. ¹⁶Cua nda ycuí' Ndyosi cña jilí Jesús cha' caca Ni sti jo'ó, xqui'ya cha' ná ngua jilí ñatí chalyuu cujuui ngu' jilí yu sca ti quiya'; cua ndyu'ú Jesús chaca quiya' lo'o cua ngujuii yu. Juani ná nga'a cha' tye chalyuu jilí Ni; bi' cha' laca Jesús sti jo'ó cuentya jilí na juani, si'i cha' cua'ni Ni lcaa cña nu ndyu'ni ngu' tya'a Leví nu laca ñatí chalyuu ti. ¹⁷Cua nscua lo quityi cusu' cha' ndi'ya nchcui' ycuí' Ndyosi lo'o Ni:

Lcaa ca tyempo caca nu'ü sti jo'ó;

ñi'ya nu ngua'ni jyo'o

Melquisedec nu ngua sa'ni, la cui' jua'a cua'ni nu'u cuentya ji'i ñati juani.

¹⁸Bi' cha' cua ngulotsu' ycu' Ndyosi ji'i cha' cusu' nu lye tsa ngulo cña ji'na, cha' ná caca xtyucua cha' cusu' bi' ji'na; ná nchca cati' qui'ya nu ntsu'u ji'na lo'o ycu' Ndyosi jua'a. ¹⁹Tya lyiji tsa cha' ca tso'o cresiya ji'na cuentya ji'i ycu' Ndyosi, masi cua ngua'ni na lcaa cña nu ngulo jyo'o Moisés ji'i ngu' tya'a na nu ngua li', cha' ná ngua cua'ni lyaá cha' cusu' bi' ji'na ji'i nu cuxi; pana juani taca xñi na cha' ji'i ycu' Ndyosi. Cagua tsa laca ycu' Ni ji'na juani xqui'ya Jesús, cha' tso'o la tsiya' ti laca cha' nu yalo'o Jesús cha' chcu' Ni lo'o na.

²⁰Tso'o la laca Jesús, xqui'ya cha' cua ngüiñi tso'o cha' ji'i ycu' Ndyosi lo'o Sñi' ndi'ya: “Chacuayá' ji'i ycu' ca na' caca nu'u sti jo'ó”, nacui' ycu' Ndyosi ji'i Jesús. ²¹Ná nchcu' Ni jua'a lo'o sti jo'ó tya'a ngu' Leví. Pana ndi'ya nchcu' ycu' Ni lo'o Jesús tya lo'o nguxana cha' caca Jesús sti jo'ó:

Liñi tsa nda na' cha' cuentya jinu'u, nacui' ycu' Ndyosi, nga'aa tya'achu' na' tsiya' ti ji'i cha' nu cua nacui' na' bi':

“Lcaa ca tyempo caca nu'u sti jo'ó.

Ñi'ya nu ngua'ni jyo'o

Melquisedec nu ngua sa'ni, la cui' jua'a cua'ni nu'u cuentya ji'i ñati juani.”

²²Bi' cha' cua tso'o la ngüiñi cha' ji'i ycu' Ni lo'o na juani, xqui'ya cña nu ngua'ni Jesús cuentya ji'na.

²³Pana nu sti jo'ó tya'a ngu' Leví

bi' ni, xcu' na ndyiji ngu' bi', lo'o li' xa' la tya'a ngu' ndyatí lo cña sti jo'ó bi'; bi' cha' ngua quiña'a tsa sti jo'ó chu' tyuu yija li'. ²⁴Lo'o nu Jesús bi' ni, ña'a ti lu'ú yu; ná nscua cha' cajaa Ni, bi' cha' ná nga'a cha' tye cha' caca Ni sti jo'ó cuentya ji'na, cha' ná ntsu'u cha' cua'ni xa' ñati cña ji'i. ²⁵Lcaa ca tyempo, masi juani, masi nde loo la, taca ji'i Ni cua'ni lyaá Ni ji'i cua' ña'a ca ñati nu xñi cha' ji'i ycu' Ndyosi xqui'ya Jesús. Tyucui tyempo ndi' Jesús ca slo ycu' Ndyosi, cha' chcu' Ni lo'o ycu' Sti Ni cuentya ji'na.

²⁶Xñi na cha' ji'i Jesús lacua; bi' laca sti jo'ó nu laca loo la, nu chañi cha' taca xtyucua ji'na. Ñati lubii tsiya' ti laca Ni, cha' ná ntsu'u cha' cuxi, ná ntsu'u qui'ya ji'i Ni. Xa' ña'a laca Jesús, nu ná nda ycu' Ndyosi chacuayá' cha' tyanu yu slo ñati chalyuu nu ndu'ni tsa cha' cuxi; cua nda Sti yu su tyucua yu la cui' su tlyu ca su ntucua ycu' Ndyosi Sti yu. ²⁷Ndulo la tsiya' ti cha' nu ntsu'u ji'i Jesús que cha' nu ntsu'u ji'i xa' la sti jo'ó nu ndi' chalyuu. Lcaa tsá nsta ngu' bi' msta lo mesa tacati, cha' jua'a cati' la qui'ya nu ntsu'u ji'i ngu' lo'o ycu' Ndyosi; clyo ndu'ni ngu' cha' cati' qui'ya ji'i ycu' ca ngu', lo'o li' ndu'ni ngu' cha' cati' qui'ya nu ntsu'u ji'i lcaa ngu' quichi' bi'. Pana nu Jesús bi' ni, sca ti quiya' ngusta yu msta lo'o nguti'i yu chalyuu cha' cati' qui'ya nu ntsu'u ji'i ñati; tyucui ña'a ycu' yu ngua msta bi', nu lo'o ngujui'i ca'a ngu' ji'i yu lo crusi. ²⁸Ñati chalyuu ti laca sti jo'ó nu ndu'ni cña nu cua nacui' jyo'o Moisés cha' caca, ñati nu tya ntsu'u qui'ya ji'i laca ngu'

bi'; pana nu sca ti Sñi' ycuí' Ndyosi ni, lubii tsiya' ti cresiya jil'i Ni. Cua tyeje tacui ti tyempo cusu' lo'o ndaquiya' tsa ngu' jil'i cña nu ngulo jyo'o Moisés. Bi' cha' nguane ycuí' Ndyosi jil'i Sñi' ycuí' ca, nu Jesús bi' ni, cha' caca Ni sti jo'ó cuentya jil'na. Cua nchcui' Sti Ni lo'o Ni: "Chacuayá' jil'i ycuí' ca na' caca nu'u sti jo'ó", nacui' ycuí' Ndyosi jil'i Jesús.

Jesús laca nu ndi'i ca slo ycuí' Ndyosi, cha' chcuí' lo'o Ni cuentya jil'na

8 Ndi'ya ndyu'u cha' nu nti' na' chcuí' lo'o ma juani: Ca cua ntucua Jesús, nde la'a tsu' cui' ca su ntucua ycuí' Ndyosi, cha' nclyo Ni cña tyucui ña'a chalyuu; ca bi' ntucua Jesús cha' laca Ni sti jo'ó nu laca loo la cuentya jil'na. ²Ndu'ni Ni cña ca sca se'i su tacati tsa nu ngüiñá ycuí' Ndyosi; si'i ñati chalyuu ti nu ngüiñá jil'i, cha' laca bi' ñi'ya nu ngua ti' ycuí' Ndyosi cha' caca. ³Lca xu'na sti jo'ó nde chalyuu ni, ntsu'u cha' sta ngu' msta ca slo ycuí' Ndyosi, ntsu'u cha' taqui' ngu' xa' la msta lo mesa quii', cha' bi' laca cña jil'i ngu'; lo'o jua'a Jesús ni, ntsu'u msta nu nda Ni ca slo ycuí' Ndyosi cuentya jil'na, ⁴masi ná ngua Jesús sti jo'ó lo'o nguti'i yu nde chalyuu. Ná nda ngu' cña bi' jil'i, cha' cua laca ndi'i xa' la sti jo'ó nu nsta msta nu ntsu'u cha' ta ngu' quichi' chacuayá' jil'i jyo'o Moisés. ⁵Pana nu xa' la sti jo'ó bi' ni, ñati nu cajaa ti laca ngu' bi'; cua laca ti cña ndu'ni ngu'. Xqui'ya ngu' bi' nchca cuayá' ti' na cha' tso'o la tsiya' ti sti jo'ó laca Jesús, nu ntucua ca slo ycuí' Ndyosi. Lo'o

jua'a nu chcu'a'ya late' nu ngüiñá jyo'o Moisés su ngua'ni tlyu jyo'o cusu' jil'na jil'i ycuí' Ndyosi nu ngua li', ndi'ya nchcui' Ni lo'o nu cusu' bi' cuentya jil'i chcu'a'ya bi': "Cui'ya nu'u cuentya cha' cuiñá ma ni'i bi' ñi'ya nu ngulu'u na' jil'i ma cha' cuiñá ma jil'i, nu lo'o ngutu' nu'u nchcui' nu'u lo'o na' lo xlya ca'ya cua bi'", nacui' Ni. Pana sca na nu culiji yu'u ti ngua bi', tso'o la tsiya' ti su ntucua Ni nde cua. ⁶Bi' cha' cua nchca cuayá' ti' na cha' tso'o la tsiya' ti cña nu ndu'ni Jesús cuentya jil'na, siya' la cña nu ndyu'ni nu xa' la sti jo'ó nde chalyuu. Lo'o juani ndulo tsa cha' jil'na, la cui' cha' nu cua ngüiñá jil'i ycuí' Ndyosi lo'o na xqui'ya Jesús, cha' xcui' cha' liñi tsiya' ti nchcui' ycuí' Ndyosi lo'o na. ⁷Ntsu'u tsa cha' nu lyiji jil'i cha' cusu' nu ngua tya clyo, nu cua ngüiñá jil'i Ni lo'o ñati tyempo bi', bi' cha' nda ycuí' Ndyosi chaca cha' lo'o ñati. Ná ndyu'u sca cha' cusu' bi', cha' taca ca tso'o cresiya jil'i ñati cuentya jil'i ycuí' Ndyosi, ⁸cha' ná tso'o ngua'ni ñati bi' li'. Ndi'ya nscua lo quityi jil'i ycuí' Ndyosi cuentya jil'i cha' bi':

Cua ngulala ti tyalaa tsá cha' quini cha' 'na lo'o tya'a ngu' Israel chaca quiya', la cui' jua'a lo'o tya'a ngu' Judá, nacui' ycuí' Ndyosi nu Xu'na na.

⁹Si'i la cui' cha' ñi'ya nu cua ngüiñá 'na lo'o jyo'o cusu' jil'i ngu' bi' nu ngua sa'ni, nacui' Ni.

Nu ngua li' ntejeya' na' jil'i ngu' cha' ngutu'u ngu' ca quichi' tyi ngu' Egipto, ndyaa ngu'.

Pana ná ndaquiyá' ngu' jí' cha'
 nu cua ngüiñi 'na lo'o ngu';
 ña'a ti ngua'ni tsa ngu' cha' cuxi,
 bi' cha' nga'aa ntucua' na' cha'
 jí' ngu', nacuí ycuí' Ndyosi nu
 Xu'na na.

¹⁰ Lo'o juani nde laca cha' cucui
 nu cua quiñi ti 'na lo'o ngu'
 Israel juani, nacuí Ni.

Nu lo'o tyalaa tyempo, li' cua'ni
 na' cha' tyanu tso'o lcaa cha'
 ne' cresiya jí' ngu', ñi'ya nu
 chcuí' na' lo'o ngu' li'.

Tyucui ti' tyiquee ngu' cua'ni
 ngu' cña 'na li';

caca na' ycuí' Ndyosi nu Xu'na
 ngu' li', lo'o jua'a caca ngu' bi'
 ñati jna'.

¹¹ Taca jlo ti' ngu' tilaca laca na' li',
 lcaa ngu' lo'o tya'a ngu', masi
 nu sube, masi ñati cusu'.

Lo'o li' nga'aa ntsu'u cha' cacha'
 ngu' jí' tya'a ngu' tilaca laca
 na';

nga'aa nti' cha' culu'u ngu' jí' tya'a
 quichi' tyi ngu' cha' laca na' ycuí'
 Ndyosi nu Xu'na ngu' li'.

¹² Cua'ni clyu ti' na' jí' ngu' jí' qui'ya
 nu ntsu'u jí' ngu' li'; nga'aa
 culotu' na' qui'ya jí' ngu' li'.

Jua'a nchcuí' quityi jí' ycuí' Ndyosi
 bi'. ¹³Na cua culiji yu'u ti cha' cusu'
 nu ngua tya clyo; jua'a ndyu'u cha'
 bi' li', nu lo'o nchcuí' ycuí' Ndyosi
 jí' chaca cha' cucui nu cua quiñi ti
 jí' Ni lo'o na. Sa'ni tsa nguxana cha'
 cusu' bi'; cua jyo'o ti cha' bi' juani,
 cua culiji ti cha' jua'a ti.

**Cristo laca nu cua ngusaala tyucuii
 jí'na cha' caa na slo ycuí' Ndyosi**

9 Nu cha' cusu' nu cua nda Ni
 lo'o ngu' Israel nu ngua li',

nchcuí' bi' ñi'ya cua'ni ngu' lo'o
 ngua'ni tlyu ngu' jí' ycuí' Ndyosi.
 Lo'o jua'a cua ntsu'u sca ni' nu
 tacati jí' ngu', su ngua'ni tlyu ngu'
 bi' jí' Ni, masi ñati ti ngua ngu' nu
 ngüiñá ni' bi'; ²sca chcu'ya late'
 ngüiñá ngu' bi' nu nscua cla'be ne'
 lo'o su ndya'a sti jo'ó ti. Nde ne'
 chcu'ya bi' cua ntucua candyeru
 chcu'a su ndyaquí quí' lcaa hora;
 jua'a ntucua sca mesa su nscua xlyá
 lo, nu caca msta jí' ycuí' Ndyosi.
 Lcaa tsá ngusta sti jo'ó msta bi'.

³Ca ne' tasá nu ndacui cla'be ne'
 chcu'ya bi', ca bi' ntsu'u chaca
 cuarto nu tacati tsa jí' ngu'. ⁴Nde
 ne' cuarto bi' ntucua mesa oro su
 ndaquí sti jo'ó yana jo'ó lo; la cui'
 ca bi' ntucua cñá' tacati, nu ngüixii
 tyi' ca chu' yaca lo'o chcu'a oro. Ne'
 cñá' bi' cua ntsu'u co'o tsa yu'be ti
 na nu ñi'ya ña'a scua ña'a, nu nda
 ycuí' Ndyosi cha' ndyacu ngu' Israel
 ca lo nati' btyi su nguta'a yu'u ngu'
 nu ngua sa'ni; ne' sca caatyá oro
 ntsu'u co'o na nu ndyacu ngu' bi'.
 Lo'o jua'a ca ne' cñá' bi' ntsu'u
 co'o yaca xca jí' jyo'o Aarón, yaca
 nu ntyucua satí chu' jua'a ti; jua'a
 ntsu'u tyucuaa quee cuaja', nu
 nscua nu tii tya'a cha' bi' lo, nu
 ndacha' ni cña nu cua ngulo ycuí'
 Ndyosi jí' ngu' cha' cua'ni ngu'. Ca
 ta'a na bi' ntsu'u co'o ne' cñá' tacati
 bi'. ⁵Chu' cñá' bi' ntucua lcuí jí'
 tucua tya'a xca jí' ycuí' Ndyosi nu
 ndubi tsa ña'a; ngaty'a ti lo lu'be
 xca ndubi bi' chu' cñá', cha' tyi'u
 ti' ñati cha' ca bi' lijya ycuí' Ndyosi
 cha' catí qui'ya nu ntsu'u jí' ngu'.
 Xca ndubi bi' cua ntucua cha' ca
 cuayá' ti' ngu' Israel cha' lcaa tsá
 nga'a ycuí' Ndyosi laja su ndi' ngu'.

Pana ná caja tyempo chcuil' na jil'i lcaa cha' bi' juani.

⁶Jua'a ngua cha' ntucua lcaa yaca bi' ne' chcu'ya late' bi' su ngua'ni tlyu ngu' jil'i ycuil' Ndyosi, cha' lcaa tsá ndyatí sti jo'ó ndyaa ne' chcu'ya bi', ngua'ni cña jil'i ycuil' Ndyosi ca jua; ⁷pana sca ti sti jo'ó nu laca loo nguta'a ca ne' cuarto nu tacati tsa bi' jil'i ngu', sca ti quiya' nguta'a nu cusu' bi' sca yija. Lo'o tañi na'ni ndyaa nu cusu' bi' li', cha' scui jil'i slo ycuil' Ndyosi ca ne' cuarto tacati bi', cha' jua'a cuityi Ni qui'ya nu ntsu'u jil'i ycuil' nu cusu' bi', lo'o jua'a cuityi Ni lcaa qui'ya nu ntsu'u jil'i lcaa ngu' quichi, masi qui'ya nu ná nda ngu' cuentya si cha' cuxi ngua'ni ngu' nquicha', cha' cuentya jil'i ycuil' Ndyosi ngua'ni nu cusu' cña bi'. ⁸Laja lo'o nhcui' na jil'i chcu'ya late' bi' ndu'ni Xtyi'i ycuil' Ndyosi cha' ca cuayá' ti' na, cha' tya lyiji xñi tso'o na tyucuii cha' caa na slo ycuil' Ndyosi si ña'a ti tya ndu ni'l'i cusu' bi', si tya ndu'ni tlyu na jil'i ycuil' Ndyosi ñi'ya nu ngua'ni ngu' tya sa'ni bi'; tya lyiji caja ñi'ya nu caa na slo ycuil' Ndyosi nu lubii tsiya' ti cha' jil'i Ni li', si jua'a. ⁹Xqui'ya lcaa cha' bi' tso'o la ca cuayá' ti' na cha' nu ndyaca juani; ná caja ñi'ya nu ca tso'o cresiya ji'na cuentya jil'i ycuil' Ndyosi laja lo'o ndyu'ni tlyu ti na jil'i Ni ñi'ya nu ngua'ni ngu' bi', masi quiña'a tsa msta ta na jil'i Ni, masi taqui tsa na na'ni lo mesa cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'na. ¹⁰Xcui' cha' nu nhcui' ñati chalyuu ti laca, masi ñacu' ngu' cha' ná tso'o cacu na co'o na sca lo na, masi ñacu' ngu' ñi'ya cua'ni na cha' caca lubii

cresiya ji'na; cña nu ndatsaa ti ñati chalyuu ji'na cha' cua'ni na, jua'a laca cha' bi'. Xti ti tyempo talo cha' bi' ña'a cuayá' xcutsa'a ycuil' Ndyosi lcaa cha'.

¹¹Lo'o juani cua yaa Cristo, nu laca chaca lo sti jo'ó nu laca loo; cua laca nguxana ndyaca tso'o chalyuu xqui'ya Ni. Ná ndyaa Ni ngua'ni Ni cña ne' sca ni'l'i tlyu nu ngüiñá ñati ti, cha' ná ndu'ni cha' tyu'u cha' jil'i Ni lo'o sca cha' nu ntsu'u nde chalyuu. ¹²Ndi'ya ña'a cña nu ngua'ni Cristo cuentya ji'na, nu lo'o ndyaa Ni la cui' ca su tacati tsa ca su ntucua ycuil' Ndyosi: ná nguta'a Ni lo'o tañi chivo lo'o tañi chqueru, cha' scui Ni tañi bi' nde slo ycuil' Ndyosi cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'na; pana ngujuii Cristo lo crusi, ndye tañi ycuil' yu ndyalú cuentya jil'i qui'ya nu ntsu'u ji'na. Bi' cha' sca ti quiya' tsiya' ti ngua'ni lyaá Cristo ji'na, lo'o jua'a ná nga'a cha' tye cha' ngulaá na jil'i nu cuxi, xqui'ya cña nu ngua'ni Ni cuentya ji'na. ¹³Nu ngua sa'ni la ni, si ntsu'u sca cha' nu ngua'ni cha' nga'aa lubii sca ñati, li' nguscui sti jo'ó tañi chivo tañi toro lo ngu', cha' caca lubii ngu' hichu' ti ngu' cuentya jil'i ycuil' Ndyosi; jua'a nguscui sti jo'ó jii lo ngu', jii jil'i chqueru msta nu cua ndyaqui cuentya jil'i ngu'. ¹⁴Masi jua'a ngua'ni ngu' cña nu ngua li', pana tlyu la cña nu ngua'ni Cristo juani, cha' ndyalú tañi ycuil' yu lo'o ngujuii yu lo crusi cuentya ji'na. Xqui'ya Xtyi'i ycuil' Ni, bi' cha' ngua jil'i Cristo ta yu tyucui ña'a ycuil' ca yu, cha' sca ti quiya' cati qui'ya nu ntsu'u ji'na lo'o ycuil' Ndyosi; nu ycuil' Cristo ni, ná ntsu'u

qui'ya ji'í yu tsiya' ti, bi' cha' taca cua'ni lubii Ni cresiya ji'na, nu lo'o tyi'u ti' na ñi'ya nu ngua'ni Ni lo'o ndyalú tañi ycuí' Ni. Li' cuityi Ni lcaa cha' cuxi nu ndyu'ni ñu'u tsa ji'na, jua'a taca ji'na cua'ni na cña ji'í ycuí' Ndyosi nu lu'ú ca nde chalyuu li'.

¹⁵Bi' cha' lacua, Cristo laca nu ngüiñi sca cha' cucui ji'í ycuí' Ndyosi lo'o ñati chalyuu, masi lo'o cua ña'a ca ñati nu cua ngusubi ycuí' Ndyosi ji'í. Jua'a ngua'ni Cristo, nu lo'o ngujuii yu, cha' jua'a ngulaá na ji'í lcaa cha' cuxi nu ngua'ni na lo'o tya ndaquiya' tsa na ji'í cha' cusu' bi'. Nu juani taca tyacua lcaa cha' nu cua nacui ycuí' Ndyosi Sti na ji'na cha' tyacua ji'í lcaa ngu' nu ngusubi Ni ji'í; ná nga'a cha' culiji yu'u cha' bi' ji'na tsiya' ti. ¹⁶Sca quityi nu nclyo ñati cha' tyanu xi cha' tso'o ji'í tya'a ngu' lo'o cua ngujuii ngu' ni, ndi'ya ndyaca cha' ji'í quityi bi': ná caja cha' tso'o bi' ji'í tya'a ngu', si bilya cajaa nu ca ji'í cha' tso'o bi'; ¹⁷ná cua'nijo'o quityi bi', si tya lu'ú nu ca ji'í cha' tso'o bi'. Sca ti si cua ngujuii yu bi', li' cua'nijo'o quityi bi' ji'í ngu'. ¹⁸Lo'o jua'a nu cha' cusu' nu ngua clyo bi' ni, ngua'ni cha' bi' cña cuentya ji'í ngu', xqui'ya cha' ndyujuii ngu' sca na'ni nu ngua msta cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'í ngu'. ¹⁹Nu ngua tya clyo ndacha' jyo'o Moisés lcaa cha' cusu' bi' ji'í lcaa ngu' quichi, ndacha' yu lcaa cña nu cua ngulo ycuí' Ndyosi ji'í ngu' cha' cua'ni ngu'. Li' ngusñi yu xi tañi chqueru lo'o tañi chivo nu ndyujuii ca ngu', nguxiya' yu tañi bi' lo'o xi hitya lubii. Li' ntejeya' yu ji'í sca

sta' yaca nu ntsu'u quicha' xlya' nu nga'a ña'a chu'; lo'o quicha' xlya' bi' nguscui yu tañi bi' lo ngu' quichi bi', jua'a lo cha' cusu' bi' nu nscua lo quee cuaja'. ²⁰Lo'o li' nchcui' yu lo'o ngu' bi': "Lo'o tañi re ndatsaa ycuí' Ndyosi ji'í ma, cha' cua'ni ma lcaa lo cña nu cua ngulo Ni ji'í ma cha' cua'ni ma, nu lo'o ngüiñi cha' ji'í Ni lo'o ma", nacui Moisés ji'í ngu' bi' li'. ²¹La cui' jua'a nguscui Moisés tañi lo chcua'ya bi', jua'a lo lcaa na nu ntucua ca su ndu'ni tlyu ngu' ji'í ycuí' Ndyosi. ²²Cuentya ji'í cha' cusu' bi', xcui' lo'o tañi sca na'ni nu cua ndyujuii ngu', jua'a ngua lubii lcaa na; lo'o jua'a juani, sca ti ndyiji cha' clyu ti' ji'na lo'o ycuí' Ndyosi, cha' nu cua ngujuii Cristo cuentya ji'na.

Ngüityi Cristo qui'ya nu ntsu'u ji'í ñati nu lo'o ngujuii yu lo crusi

²³Ngua'ni jyo'o cusu' ji'na jua'a lo'o ngua'ni tlyu ngu' ji'í ycuí' Ndyosi ne' laa nu ngua li', cha' caca lubii lcaa na nu cua'nijo'o ji'í ngu'; nde chalyuu ti ntucua lcaa na bi', masi ndi'í bi' cuentya ji'í ycuí' Ndyosi. Pana tlyu la cña laca cati qui'ya nu ntsu'u ji'í ñati chalyuu ca slo ycuí' Ndyosi, tso'o la cña laca nu cua'ni lyaá Ni ji'í ñati ji'í cha' cuxi bi'. ²⁴Bi' cha' nga'aa ndyaa Cristo nde ne' laa nu ngüiñá ñati nde chalyuu ti, masi ntucua bi' cuentya ji'í ycuí' Ndyosi; na cua ndyaa liñi Ni ca slo ycuí' Ndyosi ca nde cua. Ca bi' ntucua Ni juani, cha' hcui' lo'o ycuí' Ndyosi cuentya ji'na. ²⁵Cuentya ji'í cha' cusu' ni, sca ti quiya' sca yija ndya'a sti jo'ó nu laca loo ji'í tya'a ngu' judío ne'

cuarto nu tacati tsa cuentya jil'i ngu' bi'; ndya'a lo'o nu cusu' jil'i tañi na'ni nu cua ndyujuii ca ti ngu' jil'i cha' caca msta, cha' cuityi quiy'a nu ntsu'u jil'i ngu' quichi. Pana si'i tyuu quiy'a ndyaa Cristo ca slo ycu'i Ndyosi nde cua. ²⁶Si jua'a ngua, ná tyiquee' cua tyuu tsa quiy'a' cua ngujui'i ca'a ngu' jil'i Cristo lo crusi tya lo'o ndya' chalyuu; pana si'i jua'a ngua cha' bi', sca ti quiy'a' cua yaa yu chalyuu nu ngua sa'ni xi lo'o cua tye ti chalyuu cusu', cha' cuityi yu quiy'a nu ntsu'u jil'i leaa ñati lo'o ngujuii yu lo crusi. ²⁷Cua ña'a ca na ndyijii na sca ti quiy'a', lo'o li' ndu'ni cuayá' ycu'i Ndyosi jina; ²⁸lo'o jua'a Cristo, sca ti quiy'a' ngujuii yu lo crusi, cha' jua'a ngüiti yu quiy'a nu ntsu'u jil'i quina'a tsa ñati. Tya caa Cristo chaca quiy'a' ca tiya' la; pana nga'aa si'i cha' cuityi Ni quiy'a nu ntsu'u jil'i ñati caa Ni li', cha' cua ndye ngua'ni Ni cña bi'. Li' cua'ni lyaá lyiji Ni jil'i leaa ñati nu ntajaty tsa jil'i Ni, ña'a cuayá' nu caa Ni chaca quiy'a'.

10 Nu lo'o nduna na xcui' cha' cusu' nu nda jyo'o Moisés lo'o jyo'o cusu' jina, ná nchca ca cuayá' ti' na ñi'ya tyacua cha' tso'o jina nde loo la xquiy'a Jesús, cha' ná nchcui' cha' cusu' bi' jina ñi'ya caca leaa cha' bi'; xti tsa cha' ndacha' cha' cusu' bi' jina, ñi'ya nti' sca cuityi nu sta cuayá' ti ñi'ya caca sca cña lo yuu. Nu ngu' judío tya'a na, leaa yija ndu'ni ngu' la cui' ca ti cha'; leaa yija ndya'a lo'o ngu' jil'i la cui' ca msta cha' cati quiy'a nu ntsu'u jil'i ngu' lo'o ycu'i Ndyosi chaca quiy'a', xquiy'a cha' ná ntsu'u su tye cña tacati nu ndyu'ni ngu',

cha' ná nchca cua'ni lubii msta nu ndya'a lo'o ngu' ne' laa jil'i cresiya jil'i ñati bi' cuentya jil'i ycu'i Ndyosi. ²Ná ndyiji ñi'ya nu cua'ni lubii cha' cusu' bi' jil'i cresiya jil'i ngu' bi', nu lo'o ndya'a ngu' ndu'ni tlyu ngu' jil'i Ni. Si ngua lubii cresiya jil'i ngu', nga'aa ngua tii ngu' yabe' nu ntsu'u jil'i ngu' li'; nga'aa nti' cha' tyalo'o ngu' jil'i msta jil'i ngu' chaca quiy'a' li'. ³Pana tsa bi' ti cña ndu'ni msta bi' cuentya jil'i ngu': leaa yija tsiya' ti ndu'ni cha' ndyi'u ti' ngu' cha' tya ntsu'u quiy'a jil'i ngu' lo'o ycu'i Ndyosi; ⁴ná nchca cati quiy'a nu ntsu'u jil'i ñati, masi nscui sti jo'ó tañi toro, masi nscui tañi chivo lo ngu'.

⁵⁻⁶Nu lo'o tya lyiji caa Cristo lo yuu chalyuu, li' nchcui' Ni lo'o ycu'i Ndyosi Sti Ni. Ndi'ya nacui Ni:

Nga'aa nti' nu'u cha' calo'o ngu' jil'i na'ni nu tyaqui cha' caca msta,

nacui Cristo jil'i ycu'i Ndyosi.

Ná tso'o nti' nu'u ña'a nu'u jil'i ngu' su ndaqui ngu' na'ni lo mesa quii', cha' caca bi' msta; masi xa' ña'a msta sta ngu' cha' cuityi quiy'a nu ntsu'u jil'i ngu', nga'aa ndiya ti' nu'u cha' bi'.

Pana cua ta ti nu'u cuaña' 'na, cha' caja ñi'ya caa na' nde lo yuu chalyuu,

nacui Cristo.

⁷Bi' cha' cua lijya na' ca nde juani, Ndyosi Sti na', cha' cua'ni na' cua ña'a ca cña nu nti' nu'u cha' cua'ni na', ñi'ya nchcui' cha' nu nscua lo quityi cusu' cuentya jna'.

Jua'a ngua cha' nu nda Cristo nu ngua li'. ⁸Lo quityi bi' ni, clyo nacui

Cristo cha' ná nti' ycuí' Ndyosi msta; la cui' jua'a nacui Ni cha' ná ndiya ti' ycuí' Ndyosi cha' xcui' ndya'a lo'o ngu' jil'i msta, masi msta jua'a ti, masi na'ni lu'ú nu caca msta nu tyaquí lo mesa quii' cha' cati qui'ya nu ntsu'u jil'i ngu' lo'o ycuí' Ndyosi. Jua'a nacui Ni, pana cuentya jil'i cha' cusu' jil'i ngu' nga'a cha' cua'ni ngu' bi' jua'a. ⁹Lo'o li' nacui Ni: “Cua lijya na' ca nde, Ndyosi Sti na', cha' cua'ni na' cua ña'a ca cña nu nti' nu'u cha' cua'ni na'”. Jua'a ngua cha' nguxtyanu ycuí' Ndyosi cha' cusu' bi', cha' nu nscua ñi'ya caca msta nu tsalo'o ngu' scaa quiya'; li' chaca cha' cucui ngua'ni ycuí' Ndyosi, nu lo'o nda Ni jil'i Cristo lijya nde chalyuu cuentya ji'na. ¹⁰Ngua'ni Jesucristo lcaa cña nu ngua ti' ycuí' Ndyosi Sti yu cha' cua'ni yu, cha' nda yu jil'i tyucui ña'a yu cha' ngujui' ca'a ngu' jil'i lo crusi; sca ti quiya' tsiya' ti ngua ycuí' ca yu msta, la cui' msta nu ngua ti' ycuí' Ndyosi Sti yu ngua bi'. Bi' cha' cua ngua lubii cresiya ji'na cuentya jil'i ycuí' Ndyosi juani, cua ndye yabe! nu ntsu'u ji'na.

¹¹Nu ngu' sti jo'ó jil'i ngu' judío ni, lcaa tsá ndu ngu' bi' ndu'ni ngu' cña cha' sta ngu' la cui' tya'a msta slo ycuí' Ndyosi, masi tyuu quiya' sca yija; ná ntsu'u su tye cha' sta ngu' msta bi', jua'a ni sca quiya' ná ngua cati qui'ya nu ntsu'u jil'i ñati lo'o msta bi'. ¹²Pana nu Jesucristo bi' ni, sca ti quiya' ngujui yu lo crusi cha' cati qui'ya nu ntsu'u jil'i ñati, lo'o ña'a ti tya ndyu'u scua cña nu ngua'ni yu masi chalyuu juani. Li' ngutu'u Jesús ndyaa Ni, ndyaa tucua Ni nde la'a tsu' cui' su tlyu ca su ntucua ycuí'

Ndyosi. ¹³Ca bi' ntucua Ni juani, ntajatya Ni ña'a cuayá' nu tyijiloo lyiji ycuí' Ndyosi jil'i lcaa tya'a cusuu Ni. ¹⁴Sca ti quiya' cua ndyaa Jesús lo crusi lacua, ngua'ni lubii yu jil'i cresiya jil'i ñati cuentya jil'i ycuí' Ndyosi; jua'a ngua tyucui ti' tyiquee ñati chaca quiya'. ¹⁵Sca ti xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ndyosi nchca cuayá' ti' na ni cña laca nu ngua'ni Cristo nu ngua li', bi' cha' ngua'ni Xtyi'i ycuí' Ni cha' nscua cha' lo quityi nu nchcui' ndi'ya:

¹⁶Nde laca cha' cucui nu cua quiñi ti 'na lo'o ngu' chaca quiya', nacui nu Xu'na na:

Lo'o tyalaa tyempo bi', li' cua'ni na' cha' tyanu tso'o cha' ne' cresiya jil'i ñati 'na, lcaa cha' ñi'ya nu chcui' na' lo'o ngu' li';

tyucui tyiquee ngu' cua'ni ngu' cña 'na li'.

¹⁷Chaca cha' nacui Ni li':

Li' nga'aa tyi'u ti' na' cha' cuxi nu cua ngua'ni ngu', nga'aa culotu' na' qui'ya nu ntsu'u jil'i ngu' lo'o na'.

Jua'a nchcui' ycuí' Ndyosi. ¹⁸Bi' cha' juani, nga'aa ntsu'u cha' tsalo'o ngu' jil'i msta cha' cati qui'ya nu ntsu'u jil'i ngu', cha' cua laca ngua'ni clyu ti' ycuí' Ndyosi ji'na jil'i qui'ya nu ntsu'u ji'na.

Cua'ni na cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o ycuí' Ndyosi

¹⁹Cu'ma ngu' tya'a ngusni na cha' jil'i Cristo, tyucui chacuayá' jil'i Ni cua ntsu'u ji'na juani, cha' caa na slo ycuí' Ndyosi nu lubii tsiya' ti cha' jil'i Ni. Jesús laca nu nda chacuayá' bi' ji'na, xqui'ya cha'

ndyalú tañi ycuí' yu lo'o ngujuii yu lo crusi, cha' cuityi Ni qui'ya nu ntsu'u ji'na. ²⁰Nu lo'o nda yu tyucui ña'a yu cha' ngujuii yu xqui'ya na, cua ngusaala yu chaca tyucuii cucui cuentya ji'na li', cha' caja ñi'ya caa na cacua ti slo ycuí' Ndyosi; xqui'ya ycuí' Jesús, bi' cha' taca xñi na tyucuii nu lijya ca slo ycuí' Ndyosi juani. ²¹Cua ntsu'u cha' ji'na lo'o nu Jesús bi', nu sti jo'ó nu laca loo la, cha' ycuí' laca nu ndi'ya cña loo ji'i lcaa na cuentya ji'i ycuí' Ndyosi Sti yu. ²²Tyaa na ca slo ycuí' Ndyosi lacua; tyucui tyiquee na cua'ni na cha' caca stu'ba cha' ji'na lo'o ycuí' Ndyosi Sti na, cha' taca xñi tso'o na cha' ji'i Ni li'. Cua ngüityi Ni lcaa cha' cuxi nu ngua'ni cha' ngua tyuju'u ti' na tya tsubi' la; cua ngua lubii cresiya ji'na juani, ñi'ya laca lo'o cua ndyaata na chcu lo'o hitya lubii ti. ²³Cua'ni na cha' jlya tso'o ti' na cha' nu cua ngusñi na tya clyo lacua, ná tya'achu' na ji'i cha' bi' tsiya' ti. Taca jlya ti' na ji'i ycuí' Ndyosi, cha' chañi cha' cua'ni Ni lcaa cha' nu cua nacui Ni ji'na. ²⁴Culacua tso'o ti' na, cha' caja ñi'ya xtyucua na ji'i xa' la ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús; xtyucua na ji'i ngu' bi', cha' xcui' cha' tso'o ti cua'ni ngu' lo'o tya'a ngu', cha' jua'a caca tso'o tyiquee ngu' ña'a ngu' ji'i tya'a ngu'. ²⁵Ntsu'u ngu' tya'a na nu nga'aa ndya'a slo ngu' tya'a ngusñi na cha' ji'i Jesús, nu nga'aa ndyu'u ti'i lo'o tya'a na. Pana ná tso'o cua'ni na jua'a; tso'o la ña'a ti tsa na tyu'u ti'i na lo'o tya'a na, cha' tyanu tachaa la cha' ji'i ycuí' Ndyosi ne' cresiya ji'na, lcaa na lo'o tya'a ngusñi na cha' ji'i Ni. Nti' na

cha' cua tyaa ti nu Xu'na na chaca quiya', bi' cha' lu'ba ti tyu'u ti'i na juani lo'o ngu' tya'a na.

²⁶Nga'aa ntsu'u xa' la msta nu ta na, nga'aa ntsu'u xa' la cha' nu cua'ni na, cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'na, si ña'a ti tya cua'ni na cha' cuxi li'; cua ngua cuayá' ti' na cha' chañi tsa cha' ji'i Jesús bi', lo'o jua'a nga'aa cui'ya ycuí' Ndyosi cha' clyo ti' ji'na si xtyanu na ji'i cha' bi'. ²⁷Jua'a ti caca na li', cutsii tsa na ji'i ycuí' Ndyosi lo'o tyalaa hora nu cua'ni cuayá' Ni ji'i lcaa ñati tya'a ngusu lo'o Ni. Lo'o li' cua'ni tye Ni ji'i lcaa ngu' bi', tsa ngu' nde lo quii' tlyu nu ná nga'a cha' tye tyaqui. ²⁸Nu ngua sa'ni ni, lo'o ntsu'u ñati nu ná ndaquiya' tsiya' ti ji'i cña nu ngulo ycuí' Ndyosi, ndyujuii ngu' ji'i ñati bi' li'. Ngua'ni cuayá' ngu' ji'i ñati bi' clyo cuentya ji'i jyo'o Moisés lo'o tucua sna tya'a xa' ñati nu ndacha' liñi ñi'ya ngua cha' bi'; li' ngusta ngu' yabe' hichu' ñati bi', ndyujuii ngu' ji'i li', cha' nga'aa ngujui ñi'ya jña ngu' cha' clyo ti' ji'i ycuí' Ndyosi cuentya ji'i nu cuxi bi' li'. Jua'a ngua tya sa'ni la. ²⁹Lo'o juani ni, tlyu la cha' ti'i tyacua ji'i tya'a ñati na nu chii tsa nti' ña'a ngu' ji'i Jesús, nu sca ti Sñi' ycuí' Ndyosi bi', ngu' nu lye tsa chcuí' lo ji'i cña nu ngua'ni nu Jesús bi'; sca ti xqui'ya cha' ngujuii yu lo crusi, bi' cha' cua ndyaca lubii cresiya ji'na. Lo'o jua'a si chcuí' suba' na ji'i Xtyi'i ycuí' Ndyosi, li' lye la cha' nchcube' tyacua ji'na, cha' xcui' tso'o tsa ndu'ni Ni lo'o na xqui'ya Xtyi'i ycuí' Ni. ³⁰Cua jlo ti' na cha' ndi'ya nchcuí' ycuí' Ndyosi tya sa'ni la: “Na' laca nu xcubi' ji'i

ñati chalyuu”, nacui Ni. “Ta na' cha' ti'í jii' ñati, nu lo'o ntsu'u cha' chcube' ngu'.” Lo'o jua'a' cua nchcui' Ni chaca cha' lo'o ngu' li': “Cua'ni cuayá' na' jii' ñati 'na, cha' na' laca Xu'na ngu'”, nacui Ni. ³¹Tlyu tsa cha' laca, si taya' ycu' Ndyosi nu lu'ú ca ji'na cha' xcube' Ni ji'na.

³²Tyi'u ti' mā lacua, ñi'ya nu ndyaca jii' cu'mā nu ngua tya tsubi' la, cua ndyaala hique mā cha' ndyuna tso'o mā cha' jii' ycu' Ndyosi, lo'o li' cua quiña'a' tsa cha' nchcube' cua ndyacia jii' mā nde chalyuu. Pana ndalo tsa tyiquee mā li'; ná ngua jii' nu ngu' xña'a' bi' tyijiloo jii' mā, ³³masi tyuu quiya' nchcui' tsa ngu' cha' ti'í jii' mā, masi ngua'ni lya' ti' ngu' jii' mā su ndu mā laja ñati nu ngua li'. Lo'o jua'a' cua ntaja'a' mā tyanu mā slo ngu' tya'a' mā laja lo'o ngua'ni ti'í ti' ngu' jii' ngu' bi', masi si'í jii' ycu' ca mā ndyu'ni lya' ti' ngu' tyempo bi'. ³⁴Lo'o jua'a' ndyaa na'a' mā jii' ngu' tya'a' mā nu lo'o ntsu'u ngu' bi' ne' chcuā, nguxtyucua mā jii' ngu' bi' li'; masi nguaana xa' ñati' lcaa cha' tso'o nu ntsu'u jii' mā, ndalo tsa tyiquee mā li'. Tso'o ntsu'u tyiquee mā, cha' cua jlo ti' mā cha' tso'o la tsiya' ti laca nu cha' jii' Jesús nu cua ngusñi mā bi'; jlo ti' mā cha' ná tye chca cha' bi', cha' nu cua ndyuna mā cuentya jii' Jesús. ³⁵Ná tya'achu' mā jii' cha' jii' Jesús lacua. Na'a' ti tya cua'ni tlyu tyiquee mā, cha' tso'o tsa cha' nu tyacua jii' mā ca tiya' la cuentya jii' ycu' Ndyosi, si ña'a' ti xñi tso'o mā cha' bi'. ³⁶Nga'a' cha' talo tyiquee mā masi tyiquee', si tya nti' mā cua'ni mā lcaa ña'a' cña nu nti' ycu'

Ndyosi, si tya nti' mā ña'a' mā cha' nu cua nacui Ni cha' caca nde loo la. ³⁷Cua nscua lo quityi cusu' cha' ndi'ya nchcui' ycu' Ndyosi:

Tya xi tya tyempo tya lyiji cha' tyalaa ycu' yu nu nga'a' cha' tyaa chaca quiya';
nga'aa tiya' lye cha' caa yu bi',
nacui Ni.

³⁸Lo'o ñati nu caca lubii cresiya jii' xqui'ya na' ni, nu lo'o xñi ngu' bi' cha' 'na,

li' caja chalyuu nu ná nga'a' cha' tye jii' ngu' bi', nacui Ni.

Pana ná tso'o nti' na' ña'a' na' jii' ñati nu tya'achu' jii' cha' 'na.

³⁹Nu na ni, ná taca tya'achu' na jii' cha' jii' Jesús; si tya'achu' na jii' yu, chcuna' na tyucui ña'a' na, ña'a' lo'o cresiya ji'na li'. Pana laca na ñati nu tsa cu' ti xñi na cha' jii' Ni, bi' cha' ndu'ni lya'a Ni ji'na jii' nu cuxi.

Ñati nu tyucui tyiquee ngu' jlya ti' ngu' cha' jii' ycu' Ndyosi

11 Na jlya ti' na jii' sca cha' lo'o ndu ti' na cha' caca cha' bi', nu lo'o jlo ti' na cha' caca cha' bi' ji'na, masi bilya ña'a' na jii'. ²Jlya ti' jyo'o cusu' ji'na nu ngua'ni tlyu jii' ycu' Ndyosi nu ngua sa'ni la, bi' cha' ñati tso'o ngua ngu', lo'o jua'a' ntucua Ni cha' jii' ngu' bi'.

³Jlya ti' na jii' ycu' Ndyosi, bi' cha' cua ngua cuayá' ti' na cha' clyo nda ycu' Ndyosi cha', lo'o li' ndya' chalyuu nu ña'a' na juani; ná na'a' na ñi'ya ngua cha' ndya' bi', tsa bi' ti cha' jlya ti' na cha' ngüiñá Ni lcaa cha' nu ña'a' na lo yuu chalyuu juani.

⁴Jlya ti' jyo'o Abel jii' ycu' Ndyosi, bi' cha' tso'o la ngua'ni

yu que jyo'o Caín tya'a yu, nu lo'o ngusta ngu' msta slo ycuí' Ndyosi. Ntucua' Ni cha' nu nchcui' nu Abel bi', xqui'ya cha' jlya ti' yu; lubii tsa cresiya ji'i yu ngua ti' ycuí' Ndyosi, nu lo'o na'a Ni ji'i yu lo'o ngusta yu msta. Lo'o jua'a juani tya nchca cuayá' ti' na cha' ngusñi jyo'o Abel cha' ji'i ycuí' Ndyosi, masi sa'ni tsa ngujuii yu.

⁵Jlya ti' jyo'o Enoc ji'i ycuí' Ndyosi, bi' cha' ná ngujuii yu. Jua'a ti ndyalo'o ycuí' Ndyosi ji'i yu ca slo ycuí' Ni; ná nquije yu ji'i ñati li', xqui'ya cha' cua yaa Ni yaqui'ya Ni ji'i yu. Pana nchcui' quityi cha' cua ndiya ti' Ni ñi'ya nu ngua'ni nu Enoc bi' laja lo'o nguti'i yu chalyuu. ⁶Ni sca na, ná taca cua'ni na cha' caca tyaala' ti' tyiquee ycuí' Ndyosi, si ná chañi cha' jlya ti' na ji'i Ni. Si nti' na cha' jyacua na ji'i Ni cha' chcui' na lo'o Ni, li' nga'a cha' jlya ti' na cha' lu'ú ycuí' Ndyosi; nga'a cha' jlya ti' na cha' taca xtyucua Ni ji'na lo'o jña na sca cha' ji'i Ni.

⁷Jlya ti' jyo'o Noé ji'i ycuí' Ndyosi, bi' cha' ndyuna yu cha' nu nchcui' Ni lo'o yu, nu lo'o nacui' Ni ñi'ya ña'a cha' cuxi nu lijya caca nde loo la, masi ycuí' yu ná ngua tii yu ñi'ya caca cha' bi'. Ngusñi yu cha' ji'i ycuí' Ndyosi, li' ngüiná yu sca yaca ni'i su tyi'i yu lo'o lcaa tya'a ndi'i yu; jua'a ngua cha' ngulaá ngu' ji'i tyo clyaa bi'. Jlo ti' na juani cha' cuxi tsa ngua chalyuu cusu' bi', cha' sca ti Noé jlya ti' yu cha' nu nchcui' Ni lo'o; ngua'ni ycuí' Ndyosi cha' ngua tso'o cresiya ji'i yu li'.

⁸Jlya ti' jyo'o Abraham ji'i ycuí' Ndyosi, bi' cha' ngusñi yu cha' ji'i Ni, nu lo'o nguane Ni ji'i yu cha'

ttaa yu sca loyuu tyijyu' tsa, su nacui' Ni ji'i yu cha' cajua caca quichi' tyi yu. Ngutu'u yu loyuu su nguti'i yu tya clyo, ndyaa yu li', masi ná jlo ti' yu macala su ttaa yu. ⁹Xqui'ya cha' jlya ti' yu ji'i Ni, bi' cha' ndyanu yu ca loyuu su nacui' Ni ji'i yu cha' cajua caca quichi' tyi yu. Ca bi' nguti'i yu ñi'ya ndu'ni ñati nu ndya'a xtyi'i ti; chcua'ya late' ti ngüiná yu cha' nguti'i yu, lo'o la cui' jua'a ngua'ni jyo'o Isaac sñi' yu lo'o jyo'o Jacob sñi' ste' yu nde loo la. Tyucuaa jyo'o cusu' bi' jlya ti' ji'i la cui' tya'a cha' nu cua nacui' Ni ji'i jyo'o Abraham sti ngu' bi'. ¹⁰Jlya ti' Abraham cha' nde loo la cua'ni cho'o ycuí' Ndyosi chaca se'i su tso'o la tyi'i yu, nu ná culiji tsiya' ti; cuiñá ycuí' Ndyosi ña'a tsaca quichi' bi'.

¹¹Lo'o ycuí' Sara clyo'o yu ni, jlya ti' ma' ji'i ycuí' Ndyosi, bi' cha' ngua tana ma', masi cusu' tsa ma', masi bilya caja sñi' ma' tsiya' ti. Ngujui sñi' ma' lacua, xqui'ya cha' jlya ti' ma' ji'i ycuí' Ndyosi, cha' chañi cua'ni Ni lcaa ña'a cha' nu cua nacui' Ni ji'i ma'. ¹²Lo'o jua'a ngua cha' quiña'a tsa ñati ndyatú ji'i sca ti nu cusu' Abraham nde loo la, masi cua tye ti cha' ji'i yu cha' cusu' tsa yu; tsa ña'a cuii nu ntsu'u nde cua, tsa lo cua tya'a ñati ndyatú ji'i nde loo la. Lo'o juani ná caca culacua na ji'i ngu' bi', ñi'ya laca cha' ná caca culacua na ni tsa lo tya'a satya yusi ndi'i to' tyujo'o.

¹³Ña'a ti jlya ti' lcaa jyo'o bi' ji'i ycuí' Ndyosi lo'o ngujuii ngu', masi nga'aa na'a ngu' lo'o ndyu'u tucua lcaa cha' nu nacui' Ni cha' caca; pana tso'o tsa ngua tyiquee ngu' bi',

cha' nu jlo ti' ngu' cha' cua ngulala ti caca cha' bi', ñi'ya si tsa lyiji ti na'a ngu' ji'i. Jlo ti' ngu' cha' tyijyu' ngutu'u ycu' ca ngu' lijya ngu', lo'o ná ntsu'u tyi ngu' lo yuu bi'. ¹⁴Jlya ti' ngu' cha' ntsu'u sca se'i tso'o la su tyalaa ngu' ca nde loo la, bi' cha' ngua ti' ngu' jua'a. ¹⁵Nga'aa ndyi'u tsa ti' Abraham lo'o tya'a yu ji'i quichi tyi ngu' ca loyuu tyijyu' su ngutu'u ngu'; cua ngxu'tyuu ngu' ca bi' hora ti, si jua'a ngulacua ti' ngu'. ¹⁶Pana si'i jua'a ngua ti' ngu', xqui'ya cha' jlya ti' ngu' cha' ta ycu' Ndyosi sca se'i su tso'o la tsiya' ti su tyi'i ngu'; ngua ti' ngu' tyalaa ngu' la cui' ca su ntucua ycu' Ni. Bi' cha' ná tyuju'u ti' Ni lo'o nacui ngu' cha' ycu' Ndyosi nu Xu'na ngu' laca Ni; na cua ngua'ni cho'o Ni sca se'i su tyi'i ngu' ca slo ycu' Ni.

¹⁷⁻¹⁸Jlya ti' jyo'o Abraham cha' nu cua nda ycu' Ndyosi lo'o, bi' cha' ndyalo'o yu ji'i Isaac sñi' yu, cha' ycu' nu piti caca msta cha' xcua lo mesa quee ji'i ycu' Ndyosi li'; jua'a ngua cha' ngua'ni cuayá' Ni ji'i yu. Na cua ngüiñi cha' ji'i ycu' Ni lo'o nu Abraham bi' tya sa'ni la cha' cala sñi' clyo'o yu; tya li' cua nacui Ni ji'i yu: "Xqui'ya Isaac catu quiña'a tsa ñati jinu'u nde loo la". Pana ña'a ti ntaja'a Abraham ndyalo'o yu ji'i nu piti Isaac bi', nu sca ti sñi' yu lo'o clyo'o yu, cha' caca nu piti bi' msta. ¹⁹Taca ji'i ycu' Ndyosi cua'ni cha' tyu'ú Isaac chaca quiya' si cua nguju'i, ngua ti' Abraham; bi' cha' ntaja'a yu ngua'ni yu jua'a lo'o sñi' yu. Pana nu lo'o cua nscua Isaac lo mesa cha' cajaa, li' xa' ndya Ni ji'i nu piti bi' ji'i Abraham sti yu chaca quiya'; ná nguju'i nu piti bi'.

²⁰Jlya ti' jyo'o Isaac cha' nu nda ycu' Ndyosi lo'o, bi' cha' nchcui' nu cusu' bi' lo'o tyucuaa sñi' yu, nu Jacob lo'o Esaú bi', cha' tso'o tsa caca ji'i ñati nu catu ji'i ngu' tyempo nde loo la. ²¹Jlya ti' jyo'o Jacob cha' nu nda ycu' Ndyosi lo'o, bi' cha' ngusta ya' nu cusu' bi' hique tyucuaa sñi' ste' yu nu ngua sñi' José bi', nu lo'o cua cajaa ti nu cusu' bi'; nchcuicha' nu cusu' ji'i nu ngu' cuañi' bi' li'. Lo'o li' ngua'ni tlyu yu ji'i ycu' Ndyosi, laja lo'o ndu yu nguatu yu yaca xca ji'i yu lyuu. ²²Jlya ti' jyo'o José ji'i ycu' Ndyosi, bi' cha' lo'o cua cajaa ti yu, li' nda yu sca cha' lo'o ngu' tya'a yu, cha' chañi cha' tyu'u lcaa tya'a ngu' Israel loyuu Egipto bi' ca tiya' la, tyaa ngu' laja ti li'. Lo'o jua'a nacui nu cusu' macala tyatsi' jyo'o ycu' yu chaca quiya' ca tiya' la, nu lo'o cua ngutu'u ngu' ndyaa ngu'.

²³Jlya ti' sti xtya'a jyo'o Moisés ji'i ycu' Ndyosi, bi' cha' lo'o ngula sñi' ngu', ngusu'ba cuatsi' ngu' ji'i yu ni'i sna co', cha' na'a ngu' cha' tso'o tsa ña'a cubi' cuañi' bi'. Nga'aa ndyutsii ngu' bi' ji'i rey xña'a, masi ná ndaquiya' ngu' ji'i cña cuxi nu ngulo rey bi'. ²⁴Lo'o ngua tlyu la nu Moisés bi' li', ná ndiya ti' yu cha' ñacu' ngu' ji'i cha' laca yu sñi' nu cuna'a sñi' rey nu laca loo ji'i ngu' Egipto, xqui'ya cha' jlya ti' yu ji'i ycu' Ndyosi nu Xu'na ngu' Israel; ²⁵tso'o la cha' stu'ba ti caja cha' ti' ji'i yu lo'o lcaa tya'a ñati ji'i ycu' Ndyosi, ngua ti' yu. Ná ngua ti' yu tya'a yu xcu' cha' paseya ti, ni ná ngua ti' yu cua'ni yu xi cha' cuxi cha' sca hora ti ca chaa ti' ycu' ti yu; ²⁶tso'o la stu'ba

ti tyi'i yu lo'o ngu' tya'a yu, masi chii nti' xa' ñati ña'a ji'i yu, ngua ti' yu. Ñi'ya nchcubē' ycuī' Cristo nde loo la, jua'a nchcubē' Moisés nu ngua li'; pana ná ndube ti' yu cha' culiya' ngu', nguxtyanu yu lcaa cha' tso'o nu ntsu'u ji'i ngu' Egipto, cha' jlya ti' yu cha' tso'o la caca ji'i ñati ji'i yu nde loo la xqui'ya ycuī' Ndyosi. ²⁷Jlya ti' jyo'o Moisés bi' ji'i ycuī' Ndyosi, bi' cha' ngutu'u yu loyuu Egipto bi'; ná ndyutsii yu masi ngunasi' tsa rey xña'a bi' li', ni ná nguta'achu' Moisés tsiya' ti. Ndyalo'o yu ji'i ngu' Israel tyucuii tyijyu', ñi'ya si ndyaa lca'a yu ji'i ycuī' Ndyosi, masi ná nchca ña'a na ji'i ycuī' Ni.

²⁸Xqui'ya cha' jlya ti' Moisés cha' nu nda ycuī' Ndyosi lo'o, bi' cha' nacui yu cha' clyo cua'ni ngu' ta'a pascua la cui' talya lo'o cua tyeje tacui ti sca xcā tyaala su ndi'i ngu'; cuentya ji'i ycuī' Ndyosi caa xcā tyaala bi', cha' xcubē' ji'i ngu' Egipto. Li' ngulo Moisés cña cha' ta'a ngu' tañi na'ni chu' yaca nu ndu to' tyuu ni'i ji'i lcaa ngu', cha' nu lo'o ña'a xcā tyaala bi' tañi, ná cujuui ji'i sñi' ngu' Israel li'; pana cua ndyujui xcā bi' ji'i sñi' nu ngula clyo ji'i lcaa ngu' ca tyi. ²⁹Xqui'ya cha' jlya ti' Moisés ji'i ycuī' Ndyosi, bi' cha' ndyaala sca tyucuii btyi ti cla'be laja Tyujo'o Nga'a, cha' tyu'u ngu' chaca tsu'. Pana nu lo'o ngua ti' ngu' Egipto tyu'u lca'a ji'i ngu' Israel, nga'aa ngua ji'i ngu' li', cha' ndyanu ngu' ne' hitya bi'; ndye ngu' Egipto, ngujuii ngu' bi' li'.

³⁰Jlya ti' ngu' Israel cha' ji'i ycuī' Ndyosi, bi' cha' nguta'a ngu' nguxtyi'i ngu' tyi'i ca chu' lo'o

quee nu ndu to' quichi Jericó. Cati tsa nguta'a ngu' tsa cu' ti, lo'o li' ndye lo'o bi' nguti. ³¹Pana jyo'o Rahab, sca nu cuna'a calle nu nguti'i ca quichi bi', jlya ti' cho' ji'i ycuī' Ndyosi; bi' cha' nchcui' tso'o cho' lo'o nu tucua tya'a ngu' Israel nu cuaana ti ndyaa, ndyaa na'a ngu' lo quichi bi' clyo. Nda cho' su tyi'i ngu', bi' cha' ná ngujuii cho' lo'o ngujuii xa' la ñati tya'a quichi tyi cho' nu ná ndaquiya' ji'i ycuī' Ndyosi tsiya' ti.

³²Tya ntsu'u quiña'a tsa cha' nu taca chcui' na' lo'o ma cuentya ji'i cha' tlyu nu ngua'ni jyo'o cusu' ji'na, ngu' nu chañi cha' jlya ti' ji'i ycuī' Ndyosi: taca chcui' na' ji'i Gedeón, lo'o ji'i Barac, lo'o ji'i Sansón, lo'o ji'i Jefté, lo'o ji'i David, lo'o ji'i Samuel, lo'o ji'i ca ta'a jyo'o cusu' nu ngua tu'ba ji'i ycuī' Ndyosi tya sa'ni la. ³³Jlya ti' lcaa ngu' bi' ji'i ycuī' Ndyosi, bi' cha' ngusu tya'a ngu' lo'o ñati cuxi nde xa' chalyuu, ntijiloo ngu' ji'i lcaa ñati nu nguti'i ca bi' li'; tso'o tsa cña ngua'ni ngu' bi', bi' cha' ngua'ni Ni cua ña'a ca cha' nu nacui Ni cha' cua'ni Ni cuentya ji'i ngu' bi'. Ngua ji'i ngu' bi' cua'a ji'i cuichi tyaala cha' ná ndyacu ji'i ngu'; ³⁴jua'a cua ndalo ngu' bi', masi ngusu'ba ngu' xña'a ji'i ngu' lo quii' tonu cha' tyaqui' ngu'; ná sca ngua ji'i ngu' bi', masi ngulo ñati chcua cha' cujuui ji'i ngu'. Ná ndalo ngu' bi' tsiya' ti tya clyo, cha' xti ti juersa ntsu'u ji'i ngu'; pana ca tiya' la, li' nguula tsa ti' ngu' bi', cha' tlyu tsa juersa ngujui ji'i ngu', nu lo'o nxuu tya'a ngu' lo'o ñati xa' chalyuu nu tsa tlyu ti ñaa cha' tyijiloo ji'i ngu'. ³⁵Lo'o jua'a nu ngu'

cuna'a ni, xa' ndyalaa nu qui'yu
ji'i ngu' ña'a lu'ú ti ngu', xqui'ya
cha' jlya ti' ngu' cha' caca ji'i ycu'i
Ndyosi cua'ni lyaá Ni ji'i ngu', masi
cua ngujuii ngu' tsaca quiya'.

Ti'í tsa ngujui'i ngu' cuxi ji'i xa'
la tya'a ngu' bi'. Si cua nguta'achu'
ngu' bi' ji'i ycu'i Ndyosi, cua ngulaá
ngu' ji'i ngu' cuxi bi' li', cha' nga'aa
ngujui'i ngu' cuxi ji'i ngu' bi'; pana
ná ntaja'a ngu' bi' tya'achu' ngu' ji'i
Ni, cha' tyu'u laja ti ngu' jua'a. Ndu
ti' ngu' bi' ni jacua' caa Ni caqui'ya
Ni ji'i ngu', cha' ta chaca chalyuu
tso'o la ji'i ngu'. ³⁶Xa' la tya'a ngu'
bi' ni, ti'í tsa nchcui' ngu' ji'i ngu' bi'
laja lo'o ngujui'i ngu' cuxi ji'i ngu'
bi', masi ngusca' ngu' cuxi ji'i ngu'
bi' lo'o carena, masi ngusu'ba ngu'
ji'i ngu' bi' ne' chcuá. ³⁷Ntsu'u ngu'
bi' nu ngujuii li', cha' ti'í tsa ngujui'i
quee hichu' ngu' lo'o ngu' quee
ji'i ngu' bi', hasta ngusa'be ngu' ji'i
xa' la ngu' bi' lo'o chcuá; jua'a xa'
la ngu' bi' ngujuii xqui'ya maxtyi
ji'i ngu' cuxi. Lo'o jua'a ntsu'u ngu'
bi' nu ná ngujui late' ji'i, bi' cha'
lacu' ngu' quiji xlya' ti li', masi quiji
chivo; ntsu'u ngu' ti'í, ntsu'u ngu'
quicha, cha' lya' tsa ti' ngu' cuxi
ji'i ngu' bi', cha' ti'í ti' ngu' cuxi
ña'a ngu' ji'i ngu' bi'. ³⁸Cuxi tsa
chalyuu re lo'o ngua jua'a. Ná jlo
ti' ñati' chalyuu cha' tso'o la nu ngu'
bi' que ycu'i ngu', masi xcui' nguta'a
yu'u ti ngu' bi', masi ndyu'u cuatsi'
ngu' ca ne' quixi', ca nde sii' ca'ya,
xqui'ya cha' lya' tsa ti' ñati' chalyuu
ji'i ngu'; nguti'i ngu' bi' tyuquee,
lo'o jua'a hasta ngulu ngu' tyuu
su nguti'i ngu'. ³⁹Lo'o nu juani tya
ndy'i'u ti' na ji'i ngu' bi', ñati' nu jua'a
jlya tsa ti' ji'i ycu'i Ndyosi nu ngua

sa'ni; pana ná na'a ngu' bi' lcaa cha'
nu cua nacui Ni cha' caca nde loo
la, ⁴⁰xqui'ya cha' tso'o la cha' nu
ngua'ya hique ycu'i Ni ñi'ya cua'ni
Ni lo'o lcaa tya'a na juani, cha' lo'o
cuentya ji'na ngulacua ti' Ni. Ngua
ti' Ni cha' caca na ñati' nu tyucui
tyiquee na stu'ba ti lo'o ngu' bi',
lcaa na lo'o jyo'o cusu' bi' caca na
ñi'ya nu ngua ti' Ni cha' caca na li'.

**Culacua ti' na ñi'ya nu ngua'ni Jesús
cha' ntijiloo yu ji'i tya'a cusu' yu**

12 Lo'o juani, ¿ñi'ya cua'ni
na lacua? Ndi'ya cua'ni na
nde chalyuu: Ñi'ya si tya ndi'i jyo'o
cusu' bi' tsa tlyu ti lo'o na, jua'a
cua'ni na, cha' jua'a tyi'u tso'o ti' na
lcaa ña'a cha' tlyu nu ngua'ni ngu'
bi' tya sa'ni la, xqui'ya cha' jlya ti'
ngu' ji'i ycu'i Ndyosi. Ndu'ni cha'
xtyanu na lcaa cha' nu ndaca'a ji'na
cha' ná xñi tso'o na cha' ji'i Jesús;
xtyanu na lcaa cha' cuxi nu tiji' tsa
ti' na ji'i, culochu' na cha' bi'. Lo'o
li' nguula ti' tyiquee na cua'ni na
cha' tso'o nde chalyuu, tsa lo cua
tyempo nu tya ta ti Ni ji'na. ²Xcui'
culacua ti' na ñi'ya ngua'ni Jesús;
lcaa cha' nu jlya ti' na ni, Jesús laca
su' lcaa cha' bi'; si jua'a, taca jlya ti'
na ji'i Ni ña'a cuayá' nu tye chalyuu.
Nu ycu'i Jesús ni, ná nguta'achu'
yu ji'i cña nu nga'a cha' cua'ni yu,
masi cua jlo ti' yu cha' cua cajaa ti
yu lo crusi. Pana tiya' la li', nu lo'o
cua ntijiloo yu ji'i nu cuxi, tso'o
tsa ntsu'u tyiquee yu li'; bi' cha' ná
ngua tyuju'u ti' yu tsiya' ti, masi
nguxcube' ngu' ji'i yu lo crusi. Lo'o
juani cua ndyaa tucua Jesús nde
la'a tsu' cui' su tlyu ca su ntucua
ycui' Ndyosi Sti na.

³Culacua tso'o ti' mā jil'i lcaa cha' cuxi nu ngua jil'i Jesús tyempo bi'. Ndalo tsa tyiquee yu jil'i cha' cuxi bi' li', masi liye' tsa ti' ngu' cuxi ña'a' ngu' jil'i yu. Bi' cha' lo'o cu'mā ni, ná ntsu'u cha' ca ñu'u ti' mā xqui'ya Jesús, ná ntsu'u cha' ca taja ti' mā jil'i Ni. ⁴Masi lye tsa nxuu tya'a mā lo'o lcaa cha' cuxi, ni tsaca mā bilya cujuui ngu' jil'i mā xqui'ya Jesús. ⁵Ná nga'a cha' clyaa ti' mā cha' bi', cha' tso'o tsa nhcui' ycu' Ndyosi lo'o mā ñi'ya si laca mā sñi' ycu' Ni. Ndi'ya nacui' Ni:

Sñi', nacui' ycu' Ndyosi, taquiya' tso'o mā 'na, masi xcube' na' jil'i mā;
ná ca taja ti' mā 'na, masi cua'a na' jil'i mā cha' ná cua'ni mā sca cha' cuxi.

⁶Cha' na' lacā nu Xu'na mā, cha' ntsu'u tsa tyiquee na' ña'a' na' jil'i cu'mā, bi' cha' xcube' na' xi jil'i mā, nacui' ycu' Ndyosi. Ntsu'u quiya' nda na' xi cha' ti'f jil'i ñati' 'na, cha' sñi' na' laca ngu'.

Jua'a nhcui' ycu' Ndyosi lo'o na, ⁷bi' cha' talo mā tyiquee' lo'o chcube' mā chacuayá' jil'i ycu' Ndyosi Sti mā lacua. Cua nhcube' mā xi juani, bi' cha' caca cuayá' ti' mā cha' laca mā sñi' ycu' Ni, si jua'a ndu'ni ycu' Ni lo'o mā. Lcaa ñati' nu ntsu'u sñi', ntsu'u quiya' ndyu'ni tyaala jil'i sñi'; lo'o ná ndaquiya' nu sube bi' jil'i cha' nu nhcui' sti ngu', nhcube' sti jil'i sñi' li'. La cui' jua'a ndu'ni Ni lo'o na. ⁸Nga'a cha' xcube' Ni jil'i mā ñi'ya nhcube' Ni jil'i cua ña'a' ca sñi' Ni, cha' taca ca cuayá' ti' mā cha' chañi cha' cua laca mā sñi' ycu' Ndyosi li'; ná laca mā sñi'

nu ngujui jil'i ñati' nde calle ti. ⁹Nde chalyuu nhcube' sti na jil'na, bi' cha' ndaquiya' na jil'i cha' nu nhcui' ngu' cusu' jil'na lo'o na. ¿Ha ná tso'o si ta na chacuayá' cha' xcube' ycu' Ndyosi Sti na jil'na, cha' tso'o la tyi'i tyiquee na nde loo la lacua? ¹⁰Cua laca ti tyempo nu nhcube' sti na jil'na nde chalyuu, tsa ña'a' nu tso'o cuentya jil'na ndu'ni ngu', cha' ca tsa'a' na nti' ngu'; la cui' ti cha' nti' ycu' Ndyosi cha' caca tso'o jil'na, bi' cha' nhcube' Ni jil'na jua'a. Nu lo'o cati' qui'ya nu ntsu'u jil'na, li' taca ca stu'ba cha' jil'na lo'o ycu' Ndyosi Sti na, nu ná ntsu'u cha' cuxi jil'i Ni tsiya' ti. ¹¹Ca xñi'i ti' na hora bi' lo'o nhcube' na, si'i na chaa ti' na li'; pana tiya' la li' taca cua'ni la na cha' tso'o, cha' ti' ti taca tyi'i tyiquee na nde chalyuu li', xqui'ya cha' cua ngusñi tso'o la na cha' jil'i ycu' Ndyosi nu lo'o cua nhcube' na.

Tlyu tsa cha' laca si tya'achu' na jil'i ycu' Ndyosi

¹²Xa' ta mā juersa jil'i tyucui ña'a' mā lacua, masi ngua cña' tsa mā; xa' cua'ni cha' nguula ti' tyiquee mā, masi ngua taja ti' mā tsubi'. ¹³Clyana la mā tyucuii liñi su tsa mā, cha' ná quiñu'u la tyucuii jil'i xa' la ñati' tya'a mā nu siya' la tyiquee ngu'; cua'ni mā cha' tyat'i la ti' tyiquee ñati' bi', cha' si'i na caca ñu'u la ti' ngu'.

¹⁴Cua'ni cña ti' mā cha' tso'o ti tyi'i mā lo'o lcaa ñati', cua'ni mā cha' caca lubii cresiya jil'i mā; ni tsaca na, ná caca ña'a' na jil'i ycu' Ndyosi si tya lyiji caca lubii cresiya jil'na. ¹⁵Cui'ya mā cuentya cha' ni

tsaca ngu' tya'a mā ná xtyanu jua'a ti lcaa cha' tso'o nu ndu'ni ycuí' Ndyosi lo'o na. Lo'o jua'a cui'ya mā cuentya cha' ná cua'ni ñu'u mā jil'i tyiquee xa' la ngu' tya'a ngusñi na cha' jil'i Jesús. Ñi'ya laca sca quixi' tyaala nu cua'ni ñu'u jil'i ñati lo'o co'o ngu' hitya bi', jua'a caca na jil'i tya'a na lo'o ntsu'u sca cha' cuxi jil'na. ¹⁶Cui'ya mā cuentya cha' ni tsaca mā ná caca mā ñi'ya ngua jyo'o Esaú; ngua'ni lya' ti' yu bi' jil'i ñati jil'i yu, lo'o jua'a ná ndube ti' yu jil'i ycuí' Ndyosi. Sñi' clyo ngua yu, pana ndye ndyujui' yu lcaa chacuayá' nu caja jil'i yu nquicha', xqui'ya cha' ngua ti' yu cacu yu masi sca ti ca'ña scuaa; nguñilo'o tya'a ngula yu jil'i yu li'. ¹⁷Cua jlo ti' mā ñi'ya ngua ca tiya' la: nu lo'o ngua ti' yu cha' culacua sti yu jil'i yu, li' nga'aa ndaquiya' sti yu jil'i cha' nu nda yu lo'o; nga'aa ngujui ñi'ya nu tya'achu' yu jil'i cha' nu cua ngua'ni yu, masi ngusi'ya tsa yu lo'o ngüijña yu cha' bi' jil'i sti yu.

¹⁸Lo'o ndyuna mā cha' jil'i ycuí' Ndyosi juani, ná ndyaca jil'i mā ñi'ya nu ngua jil'i ngu' Israel nu ngua sa'ni la, nu lo'o ngutu ngu' bi' quiya' ca'ya Sinaí. Ná nchca tii mā juani, ñi'ya nu ngua ti' ngu' bi' lo'o lye tsa ndyaqui sili' ca'ya Sinaí bi' nu ngua li'; talya tsa ña'a ngua li', ná ngua ña'a ngu' tsiya' ti, jua'a lye tsa ngua cui'i. ¹⁹La cui' jua'a ná ndyuna mā lo'o cui' tsa nguañi ngula'á cui'hcua jil'i ycuí' Ndyosi li', nguañi nchcui' Ni lo'o ñati bi' li'. Nu lo'o ndyuna ngu' nchcui' ycuí' Ndyosi lo'o ngu', li' lye tsa ngüijña ngu' jil'i Ni, cha' nga'aa hcui' ycuí' Ni lo'o ngu' bi' tsiya' ti. ²⁰Ndyutsij tsa

ngu' li', cha' nga'aa ndalo jyaca ngu' cuna ngu' cha' nu nda jyo'o Moisés lo'o ngu' cuentya jil'i ycuí' Ndyosi; ndi'ya nacui' Ni: “Ná caa mā nde sili' ca'ya re tsiya' ti; masi caa sca na'ni jil'i mā nde sili' ca'ya re, nga'a cha' cujuui clyo mā jil'i lo'o quee”. ²¹Lye tsa ña'a ngua cha' bi', hasta ycuí' Moisés nacui' ndi'ya: “Lye tsa nchcua na' cha' ndyutsij na”.

²²Pana nga'aa sili' jua'a ndyaca jil'i mā juani, cha' chaca chalyuu tsa mā juani; la cui' ca su ntucua tyi ycuí' Ndyosi ca nde cua, ndacua tsa mā juani. Ca bi' ndi'i ycuí' Ndyosi lo'o tyuu tsa mil tya'a xca jil'i Ni. Tso'o tsa ña'a ca bi'; ñi'ya si cua nscua chaca ca'ya Sión nde cua, ñi'ya si ca bi' ntucua chaca quichi Jerusalén nu tso'o la ña'a, jua'a laca bi'. ²³Lo'o jua'a ntsu'u cha' tsa mā slo lcaa tya'a sñi' ycuí' Ndyosi nu cua ndyalo'o Ni jil'i ndejua tya sa'ni la, cha' cua nscua xtañi jyo'o bi' lo' quityi jil'i ycuí' Ndyosi nde cua. Tso'o tsa ntsu'u tyiquee ngu' bi' ca su ndyu'u ti'i ngu'. Na cua tsa ti mā la cui' slo ycuí' Ndyosi nu ndu'ni cuayá' jil'i lcaa ñati, ca su ndi'i lcaa ñati jyo'o nu lubii cresiya jil'i xqui'ya Jesús, cha' cua ndyaca cucui tyucui ña'a ngu'. ²⁴Lo'o jua'a ca bi' ndi'i Jesús, nu ngüiñi chaca cha' nu tso'o la jil'i ycuí' Ni lo'o na; tso'o tsa ngua cha' ndyalú tañi ycuí' Jesús, cha' xqui'ya nu Jesús bi' ni, bi' cha' cua nguti cha' cuxi nu ntsu'u jil'na. Pana nu lo'o ndyalú tañi jyo'o Abel nu ngua sa'ni, li' ntsu'u cha' cajaa chaca yu nu cua ndyujui jil'i tya'a; xcuí' cha' cuxi ndyu'u jil'i cha' bi' li'.

²⁵Cui'ya mā cuentya lacua, cha' cua'a jyaca mā jil'i lcaa cha' nu cua

nda Cristo lo'o ma. Nguxcube' tsa ycuil' Ndyosi jil'i jyo'o cusu' jina, nu lo'o ná ntaja'a ngu' cua'a jyaca' ngu' jil'i cha' nu nchcui' jyo'o Moisés lo'o ngu' nde chalyuu chacuaya' jil'i ycuil' Ndyosi; ná ngua xna ngu' bi' jil'i ycuil' Ndyosi. La cui' jua'a tlyu la cha' caca jil'na juani, si ná taquiya' na jil'i Cristo nu ngutu'u ca slo ycuil' Ndyosi yaa nde lo yuu chalyuu, lo'o jua'a cua xa' ndyaa tucua Ni ca slo ycuil' Ndyosi chaca quiya' juani. ²⁶Laja lo'o nchcui' ycuil' Ndyosi lo'o ñati' sa'ni, la cui' hora bi' ngulacui' chalyuu; pana juani cua nchcui' Ni chaca quiya' ndi'ya: "Chaca tya quiya' cua'ni na' cha' quiña lcaa lo yuu chalyuu, la cui' hora nu quiña lcaa chalyuu nu ntsu'u nde cua", nacui' Ni. ²⁷Lo'o nacui' Ni: "chaca tya quiya'", jua'a ca cuaya' ti' na cha' ntsu'u cha' xquiña Ni tyucui' ña'a lcaa chalyuu nu cua ngüiñá Ni, culotsu' Ni jil'i cha' bi' li'. Tsa ña'a ti na nu ntsu'u jil'i ycuil' Ndyosi, bi' ti na nu tyanu li', xqui'ya cha' ná nchca clyiji na bi' tsiya' ti. ²⁸Lo'o jua'a ná taca cha'a chalyuu cucui' nu ngujui jil'na xqui'ya Cristo, ná clyiji tsiya' ti bi'; bi' cha' tso'o tyu'u tyiquee na ña'a na jil'i ycuil' Ndyosi lacua. Cua'ni chi' na loo ycuil' Ndyosi, cha' jua'a nti' Ni cha' cua'ni na; tyi'u ti' na cha' lcaa tsa cua'ni tlyu na jil'i ycuil' Ni, cha' cube tsa ti' na jil'i Ni. ²⁹La cui' Ndyosi nu ndu'ni tlyu na jil'i Ni, chañi cha' taca jil'i Ni cuityi' Ni jil'na tsi tsiya' ca lo'o sca quii' tlyu, si jua'a nti' Ni.

**Cña nu ndiya ti' ycuil' Ndyosi
cha' cua'ni na nde chalyuu**

13 Ña'a ti tyu'u tso'o tyiquee ma ña'a ma jil'i ngu' tya'a ngusñi ma cha' jil'i Cristo, cua'ni ma

cha' tso'o lo'o ngu' bi'. ²Tyi'u ti' ma cha' chcui' tso'o ma lo'o cua ña'a ca ngu' xta, ngu' xa' quichi, si tyalaa ngu' tonil'i jil'i ma; ta ma su tyil'i ngu' bi', cha' jua'a ngua'ni xi jyo'o cusu' jil'i ma nu ngua sa'ni la, lo'o tiya' la li' nquijeloo jil'i ngu' cha' xa' jil'i ycuil' Ndyosi nu ntsu'u nde cua laca ñati' nu ngulaa tonil'i jil'i ngu' bi'.

³Culacua ti' ma ñi'ya caca xtyucua ma jil'i ngu' tya'a ngusñi na cha' jil'i ycuil' Ndyosi, nu lo'o cua ngusu'ba ngu' jil'i tya'a na bi' ne' chcu. Lo'o jua'a xtyucua ma jil'i ngu' tya'a na nu quicha ti', xqui'ya cha' lya' ti' ngu' jil'i ngu' bi'. Tyi'u ti' ma cha' xtyucua ma jil'i ngu' bi', ñi'ya si ycuil' ca ma nchcube' ma lo'o ngu'.

⁴Lcaa ma lo'o tya'a ma nga'a cha' cua'ni tyaca'a ma jil'i clyo'o ma; ná cua'ni cuxi ma lo'o clyo'o ma, ñi'ya nti' si tyu'u cha' jil'i ma lo'o xa' ñati' laja ti. Xcube' ycuil' Ndyosi jil'i cua ña'a ca ñati' nu cua'ni cha' suba' jua'a, jua'a xcube' Ni jil'i ñati' nu tyat'i yu'u lo'o clyo'o xa' ñati'.

⁵Ná tyu'u tyiquee ma xcuil' cha' jil'i cñi, pana tso'o si tyaala' jil'i ma lo'o tsa ña'a nu ndyiji ti xi jil'i ma. Na cua nchcui' Ni lo'o na ndi'ya: "Ná culatil'i na' jil'i ma", nacui' Ni, "ná xtyanu na' jil'i ma jua'a ti". ⁶Bi' cha' ndi'ya culacua ti' na cha' nguula ti' tyiquee na:

Ycuil' nu Xu'na na laca nu
nxyucua 'na.

Ná ntsu'u cha' cutsij na' lacua,
cha' ná caca cua'ni cuxi ñati'
lo'o na'.

⁷Tyi'u ti' ma jil'i ngu' jyo'o tya'a ma nu ngua loo jil'i ma chacuaya' jil'i Jesucristo; ngu' bi' laca nu cua

nchcui' cha' ji'i ycu'i Ndyosi lo'o ma tya clyo, bi' cha' culacua tso'o ti' ma ji'i cña tso'o nu ngua'ni ngu' bi' nde chalyuu. Cua'ni ma ñi'ya nu ngua'ni ngu' bi' lo'o ngusñi ngu' cha' ji'i ycu'i Ndyosi.

⁸Ná ncha'a Jesucristo: ñi'ya ngua Ni tyempo sa'ni, la cui' jua'a laca Ni juani, lo'o la cui' jua'a caca Ni tyempo nde loo la. ⁹Ná ta ma chacuayá' culu'u ñati xi xa' la cha' ji'i ma, sca cha' nu ná stu'ba nchcui' lo'o cha' bi', cha' ná xtyanu ma jua'a ji'i tyucuii liñi. Tso'o la si tyanu tso'o lcaa cha' ji'i ycu'i Ndyosi ne' cresiya ji'na, si cube ti' na ji'i lcaa cha' tso'o nu ndu'ni Ni lo'o na lcaa hora; pana ná taca tyanu tso'o cha' ji'i ycu'i Ndyosi ne' cresiya ji'na lo'o taquiya' na ji'i cua ña'a ca cña nu tatsaa ngu' ji'na, ñi'ya nti' si nacui ngu' cha' ná tso'o cacu na sca lo na nu ndacu ngu'. Masi cua ndaquiya' tsa na ji'i cña bi' tya tsubi' la, si'i na tso'o la ngua ti' na lo'o ngua'ni na jua'a.

¹⁰Xa' ña'a cña ngua'ni Cristo lo'o ndyaa yu lo crusi, cha' ngua yu msta cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'na lo'o ycu'i Ndyosi. Pana lcaa ñati nu tya ndyi'u tsa ti' ji'i msta nu nsta sti jo'ó cuentya ji'i ngu', ná caca tyi'i tso'o tyiquee ngu' bi' lo'o Cristo. ¹¹Masi xu'na sti jo'ó nu cuentya ji'i ngu' judío ni, xcui' lo'o tañi na'ni ti ñalo'o sti jo'ó bi' nde cuarto su tacati tsa ne' laa bi', cha' cati qui'ya nu ntsu'u ji'i ngu' lo'o bi'. Nu lo'o ndye ngua cña bi', li' ndyalo'o ngu' ji'i ña'a tsaca cuaña' na'ni nu laca msta bi' ca to' quichi; ca bi' ndaqui ngu' cuaña' bi'. ¹²La cui' ti ca to' quichi nchcube' Jesús, cha' caja

ñi'ya nu cati cha' cuxi nu ntsu'u ji'i ñati, nu lo'o ndyalú tañi ycu'i ca yu lo'o ngujuui yu lo crusi ca bi'. ¹³Lo'o jua'a na, tso'o si ná cutsii na, masi tsalo'o ngu' ji'na cha' xcube' ngu' ji'na cuentya ji'i Jesús; stu'ba ti caca ji'na nde chalyuu, ñi'ya nu ngua ji'i Jesús lo'o lya' tsa ti' ngu' ji'i yu. ¹⁴Nde lo yuu chalyuu ná ntsu'u seli tso'o su tyanu na; xcui' na ndu ti' na cha' tyalaa na chaca seli su tso'o la tsiya' ti, su tsa na lo'o cua ndye chalyuu re. ¹⁵Bi' cha' lcaa tsa cua'ni chi na loo ycu'i Ndyosi xqui'ya Jesús, cha' ñi'ya laca si ta na msta ji'i Ni, jua'a laca nu lo'o tyucui tyiquee na cua'ni tlyu na ji'i Ni. Lo'o jua'a tso'o tsa si lcaa tsa chcui' na cha' tlyu tsa cha' nu ntsu'u ji'i ycu'i Ni. ¹⁶La cui' jua'a ná ca taja ti' ma cua'ni ma lcaa cha' tso'o, jua'a xtyucua ma ji'i tya'a ñati ma; bi' laca cña nu ndiya ti' Ni cha' cua'ni na cuentya ji'i ycu'i Ni.

¹⁷Taquiya' ma ji'i ñati nu laca cña cuentya ji'i ña'a taju ngu' tya'a ma; cua'ni ma lcaa cña nu ndijña ngu' bi' ji'i ma cha' cua'ni ma. Tlyu tsa cña nu ntsu'u ji'i ngu' bi', cha' xcui' ndube ti' ngu' ñi'ya nu ndyu'ni sa scaa ma; nga'a cha' xacui ngu' cha' ji'i ycu'i Ndyosi si chañi cha' ña'a ti tya tso'o ndyu'ni ma, xqui'ya cha' ngusñi ma cha' ji'i Ni. Pana tso'o la nti' ngu' bi', si ña'a ti tso'o ntsu'u tyiquee ma cua'ni ma ñi'ya nu nacui ngu' ji'i ma cha' cua'ni ma. Si ná cua'ni ma jua'a, caca xñi'i ti' ngu' bi' li', cha' nga'aa caca xtyucua ngu' ji'i ma li'.

¹⁸Ña'a ti chcui' ma lo'o ycu'i Ndyosi cuentya ji'i cuare. Tyucui tyiquee ya jlo ti' ya cha' ni sca cha'

cuxi ná ntsu'u jil'i ya nu caca tyuju'u ti' ya jil'i. Lcaa tyempo nti' ya cua'ni ya cua ña'a ca cha' nu tso'o la cuentya jil'i ycuil' Ndyosi. ¹⁹Bi' cha' xa' ndijña tsa na' jil'i ma, cha' lu'ba ti chcuil' ma lo'o ycuil' Ndyosi cuentya jna'. Ná tyiquee' cua'ni Ni cha' xtyuu na' caa na' yala la ca su ndil'i ma.

Ngusalya' yu lo'o ngu'

²⁰Ycuil' Ndyosi laca nu ngua'ni cña cha' ndyu'ú Jesucristo nu Xu'na na chaca quiya' lo'o ngujuui. Lo'o juani laca Jesús loo, cha' ña'asi Ni jil'na nu laca na ñatj jil'i Ni, xqui'ya cha' ngujuui Ni cuentya jil'na. Nu lo'o ngujuui Jesús, li' ngüiñi cha' jil'i Ni lo'o lcaa ñatj jil'i Ni, sca cha' cucui nu ná nga'a cha' tye tsiya' ti. ²¹Ycuil' Ndyosi ndu'ni cha' ti' ti tyil'i tyiquee na, lo'o juani nti' na' cha' xtyucua Ni jil'i ma lo'o cua ña'a ca cha' nu lyiji jil'i ma, cha' taca cua'ni ma lcaa cña, ñi'ya nu nti' Ni cha' cua'ni ma; nti' na' cha' cuentya jil'i ma cua'ni Ni na laca nu tso'o la nti'

Ni, chacuayá' jil'i Jesucristo. Lo'o jua'a ná nga'a cha' tye cha' cua'ni tlyu Ni jil'i Cristo. ¡Jua'a caca cha' lacua!

²²Cu'ma tya'a ngusñi na cha' jil'i Cristo, cua'ni clyu ti' ma 'na, talo tyiquee ma xi 'na cha' cuna ma cha' nu nchcuil' na' re. Ná quiña'a tsa cha' nscua na' lo quityi re, pana cua nti' na' cha' tyanu tachaa la cha' bi' ne' cresiya jil'i ma. ²³Chaca cha' nti' na' chcuil' lo'o ma: Cua ngulaá ngu' jil'i Timoteo, tya'a ndya'a na cña, ca su ngutu'ú yu ne' chcu; nu lo'o caa na', calo'o na' jil'i yu li', si yala ti tyalaa yu slo na'.

²⁴Chcuicha' na' jil'i lcaa ngu' nu laca loo cuentya jil'i ma, jua'a chcuicha' na' jil'i lcau ti tya'a ma nu ngusñi ma cha' jil'i ycuil' Ndyosi. Ca ta'a ngu' nu ntsu'u cha' jil'i lo'o ycuil' Ndyosi, nu ndil'i nde Italia re, lo'o lcaa ngu' bi' nti' ngu' chcuicha' ngu' jil'i ma.

²⁵Cua nti' na' cha' tyi'u ti' ma lcaa tyempo cha' xcui' tso'o ti ndu'ni ycuil' Ndyosi lo'o lcaa na.